

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

HRAJEME SI V PŘÍRODĚ

Obsah

1	Identifikační údaje.....	4
1.1	Název ŠVP.....	4
1.2	Údaje o škole.....	4
1.3	Zřizovatel.....	4
1.4	Platnost dokumentu	5
2	Charakteristika školy.....	6
2.1	Základní údaje	6
3	Podmínky vzdělávání.....	7
3.1	Věcné (materiální) podmínky.....	7
3.2	Životospráva.....	8
3.3	Psychosociální podmínky	8
3.4	Organizace chodu.....	9
3.5	Řízení mateřské školy.....	9
3.6	Personální a pedagogické zajištění	10
3.7	Spoluúčast rodičů.....	10
3.8	Spolupráce s dalšími institucemi.....	11
3.9	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	12
3.10	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	14
3.11	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	14
3.12	Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka.....	14
4	Organizace vzdělávání.....	16
5	Charakteristika vzdělávacího programu	18
5.1	Zaměření školy	18
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	19
5.2.1	Strategický cíl	20
5.3	Metody a formy vzdělávání	21
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	23
5.5	Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka.....	24
5.6	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	25
6	Vzdělávací obsah.....	27
6.1	Principy a metody vzdělávání	27
6.2	Třídní vzdělávací program.....	28
6.3	Uspořádání témat ŠVP	30
6.4	Integrované bloky	31
6.4.1	Podzim.....	31
6.4.2	Zima.....	43
6.4.3	Jaro.....	56

6.4.4	Léto	70
6.5	Dílčí projekty a programy	81
7	System evaluace.....	94
7.1	Oblasti autoevaluace	94
7.2	Prostředky autoevaluace	94
7.3	Časový plán a odpovědnosti	95
7.4	Cíle a pravidla.....	96

1 Identifikační údaje

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání Mateřské školy Domoušice

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM: Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání.

MOTIVAČNÍ NÁZEV: Hrajeme si v přírodě

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Základní škola a Mateřská škola Domoušice

ADRESA ŠKOLY: Domoušice 199, 439 68

JMÉNO ŘEDITELE ŠKOLY: Bc. Eva Mužíková

KONTAKT:

e-mail: zsamsdomousice@centrum.cz

web: www.zsamsdomousice.cz

IČ: 72754401

IZO: 107566869

RED-IZO: 600082733

KOORDINÁTOŘI TVORBY ŠVP: Bc. Eva Mužíková, Alena Prokešová

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Obec Domoušice

ADRESA ZŘIZOVATELE: Domoušice 107, 439 68

KONTAKTY:

Starosta: Zdeněk Kutner

telefon: 415 695 255

email: ou.domousice@ln.cz

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST OD: 1. 9. 2021

VERZE ŠVP: 4

ČÍSLO JEDNACÍ: ZMD/000182/2021

DATUM PROJEDNÁNÍ SE ZŘIZOVATELEM: 24. 8. 2021

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 31. 8. 2021

.....

ředitel/ka školy

Bc. Eva Mužíková

.....

razítko školy

2 Charakteristika školy

2.1 Základní údaje

Umístění školy v obci: na okraji obce

Druh provozu školy: celodenní

Velikost školy: 24 dětí, jednotřídní

Počet školních budov: jedna

Venkovní areál školy: oplocený komplex budovy a zahrady

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné (materiální) podmínky

Mateřská škola sídlí v budově pro tento účel stavěné. Je to budova jednopodlažní se suterénem.

Technický stav budovy vyhovuje potřebám školy.

Od roku 2008 jsou v celé budově, včetně venkovních dveří a dveří na balkon a terasu plastová okna. Je opravena statika budovy na straně MŠ, obložena terasa u MŠ. V MŠ jsou výškově nastavitelné stoly a židle různých velikostí. V celém objektu je vyhovující osvětlení.

Od května 2011 využíváme nové multifunkční hřiště obce, které sousedí s naší zahradou. Na toto hřiště máme svůj vchod. Je využíváno při vycházkách MŠ. V červnu 2011 byly opraveny okapy na celé budově. Na podzim 2011 byla komunikace okolo budovy pokryta asfaltovým povrchem. Bylo vybudováno parkoviště pro osobní auta mimo objekt školy. V červnu 2012 byly opraveny mokré stěny na chodbě ve sklepě školy a třídě Duhové dílny. V červenci a srpnu 2013 byla provedena sanace a zateplení budovy. Byla zrušena terasa na severní straně školy a připraveno zastřešení terasy jižní. Na tyto rekonstrukce navázala další rekonstrukce, která se týkala topení a ohřevu teplé vody, která proběhla v létě 2015. Bylo vyměněno nevyhovující akumulární vytápění budovy.

Všechny rekonstrukce byly financovány ze zdrojů Obce Domoušice a z dotací, které obec získala.

Mateřská škola s kapacitou 24 dětí zaujímá polovinu budovy, kde jsou v jižní části umístěny třída a herna (která slouží zároveň jako ložnice s rozkládáním lehátek), umývárna, WC a šatna pro děti. Na stejném podlaží je školní kuchyň a šatna zaměstnanců, sklad čisticích prostředků, kabinet pomůcek (slouží i jako izolační místnost) a ředitelna.

V suterénu máme sklady, prádelnu a místnost pro úklid hraček určených na zahradu a třídu pro výtvarné činnosti – Duhovou dílnu, kterou využíváme společně se ZŠ a ŠD.

Okolo MŠ se rozkládá velká školní zahrada s pískovištěm, několika zahradními průlezkami. Na přilehlé parcele zahrady obec postavila sportovní multifunkční hřiště.

Mateřská škola má přiměřeně velké prostory, dětský nábytek, tělocvičné nářadí a zdravotně hygienická zařízení jsou uzpůsobena potřebám, počtu a velikosti dětí, jsou zdravotně nezávadná, bezpečná. Vybavení hračkami, pomůckami a materiály je průměrné, dle finančních možností školy. Hračky jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděly a aby si je mohly samy brát a samy je i ukládat. Děti mají vytvořeny hrací i klidové koutky. Děti se svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě prostředí, dětské práce jsou přístupné rodičům a veřejnosti.

Prostory školní zahrady umožňují dětem rozmanité pohybové a další aktivity.

Všechny vnitřní i venkovní prostory MŠ splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

3.2 Živospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle příslušných předpisů. Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržovány technologie přípravy pokrmů a nápojů. Je zajištěn dostatečný pitný režim v průběhu celého dne dítěte v mateřské škole. Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Děti nikdy nenutíme do jídla, ale snažíme se, aby všechno alespoň ochutnaly a naučily se zdravému stravování.

Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru MŠ. Respektujeme doporučenou délku pobytu venku. Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený. Respektujeme ind. potřebu aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Zajišťujeme pravidelný a klidný rytmus dne, ale natolik flexibilní, aby umožňoval činnosti v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci.

Všichni zaměstnanci školy se chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

Po celý den, ve všech situacích všichni zaměstnanci dbají na bezpečnost dětí.

3.3 Psychosociální podmínky

Nově příchozím dětem nabízíme adaptační a předadaptační režim, při kterém se mohou s rodiči do školy a na školní akce přijít podívat.

Je zajištěn pravidelný denní řád, který je ale natolik flexibilní, že umožňuje organizaci činnosti dětí během dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci. Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku (min. 2 hod. dopoledne), vždy s ohledem na okamžitý stav ovzduší či jiné přírodní překážky. Pobyt venku je směřován hlavně do přírody, děti jsou vedeny k ohleduplnému chování v přírodě – chránit, neníčit (proekologická výchova). Děti mají dostatek volného pohybu, spací aktivity jsou upraveny dle individuálních potřeb dětí. Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený.

Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě dítěte a jeho potřebám.

Pedagogové zatěžují děti vždy přiměřeně, v rámci jejich možností, děti mají možnost kdykoli relaxovat v klidných koutcích třídy. Pedagogický styl je podporující a projevuje se vstřícnou a naslouchající komunikací. Pedagogický styl počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Ve třídě i na vycházce jsou jasně stanovena pravidla. Všechny děti mají v naší škole stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti. Nikdo není znevýhodňován či zvýhodňován. Postupně vyřazujeme nezdravé soutěžení dětí.

Převažují pozitivní hodnocení, pochvaly, podporujeme dítě v samostatnosti, v sebedůvěře a v tom, aby se uměly přiměřeně ke svému věku samostatně rozhodnout.

V dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu, vztahy mezi dětmi vedeme prosociálním směrem – prevence šikany.

3.4 Organizace chodu

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby. Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.

Pedagogové se plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.

Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.

Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu. Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem atp.

Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách. Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně apod.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí. Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky (věcné vybavení prostředí je dostatečné a kvalitní, pomůcky jsou připravovány včas)

Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě.

Jídlo dětem podáváme hromadně, dbáme při jídle na tichý režim a základní pravidla při stolování.

3.5 Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny.

Je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy, tak navenek.

Při vedení zaměstnanců ředitelka vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu. Ředitelka školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci.

Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci rodiče.

Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětné vazby. Ředitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy pedagogického týmu. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, jsou smysluplné a užitečné. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, se základní školou a s odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Služby pedagogů zajišťují optimální pedagogickou péči.

Specializované služby jsou zajišťovány odborníky.

Pedagogický sbor funguje na základě jasně vymezených pravidel.

V MŠ pracují pouze plně kvalifikované pracovnice na všech postech. Pedagogické pracovnice mají ÚSO ped. směru – učitelství pro MŠ.

Ředitelka školy je absolventkou bakalářského studijního programu Speciální pedagogika-Školský management.

Pedagogický pracovník – ředitelka – úvazek 1,00

učitelka – úvazek 1,00

učitelka – úvazek 0,397

Provozní pracovník – vedoucí ŠJ – úvazek 0,22

kuchařka – úvazek 1,00

školnice – úvazek 1,00

Pedagogové se sebevzdělávají, ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně.

Pedagogové jednájí, chovají se a pracují profesionálním způsobem (v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí).

3.7 Spoluúčast rodičů

Dominantní roli v rozvoji dítěte má rodina a MŠ tuto dominantní roli uznává.

MŠ je profesně vedena, je přirozeným socializačním a kultivačním centrem, které záměrně posiluje výchovnou funkci rodiny a obohacuje ji o podněty, které dnešní rodina nemůže v dostatečné míře poskytnout (např. styk s vrstevníky).

Nebráníme rodičovské iniciativě, která je vedena správným směrem. Ve vztazích mezi rodiči a pracovníky MŠ panuje oboustranná důvěra, otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Rodiče mají možnost nahlédnout a vyjadřovat se k ŠVP i školnímu řádu (v šatně dětí, na webových stránkách školy). Mají možnost podílet se na dění v mateřské škole.

Rodiče se mohou kdykoli u pedagogického personálu informovat na své dítě. Pedagogové pravidelně informují rodiče o individuálních pokrocích dítěte. Mateřská škola nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity.

Dvakrát do roka pořádáme pro rodiče společná setkání. O připravovaných akcích se rodiče dozvědí na webu školy i v šatně dětí.

Své názory a připomínky mohou rodiče vyslovit na společných setkáních, webu i dotaznících. MŠ má možnost vlivu na rodinu, která neplní svou funkci. Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost.

Při individuálních rozhovorech informujeme rodiče o individuálních pokrocích jejich dítěte. Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost, sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, respektive rodin.

Informace o vzdělávání provádíme:

- prostřednictvím nástěnek v šatnách dětí
- na webových stránkách a facebooku školy
- výstavkami prací dětí v prostorách školy
- individuálními konzultacemi
- při akcích pořádaných spolu s rodiči

Informace o osobním pokroku dítěte organizujeme:

- konzultacemi na žádost rodičů při individuálním setkání s pedagogem
- při třídních schůzkách

Zprostředkování odborného vyšetření:

- spolupracujeme s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Lounech a Speciálním ped. centrem v Měcholupech
- v případě zájmu rodičů, nebo s jejich souhlasem na náš návrh, lze domluvit odborné vyšetření

Spoluúčast funguje na základě partnerství, pořádáme mnoho společných akcí –

Kouzelný večer (lampionový průvod obcí)

Rozsvěcení vánočního stromu

Podzimní a velikonoční tvoření v Duhové dílně

Dětský den

Mateřinka

Vystoupení pro občany v místní sokolovně

3.8 Spolupráce s dalšími institucemi

Mateřská škola spolupracuje s:

- Základní škola Domoušice, Základní škola Kounov, Základní škola Ročov
- Obec Domoušice
- Sbor dobrovolných hasičů Domoušice
- Sokol Domoušice
- Pedagogicko – psychologická poradna Louny, Speciálně pedagogické centrum Měcholupy
- Úřad práce Louny
- Lesy ČR
- Centrum ekologické výchovy VIANA – ... na cestě přírodou již 23 let: 1997-2020 (cev-viana.cz)
- Příroda je to nejlepší hřiště na světě | jdeteven!cz
- Spolupracujeme s učiteli a rodiči | TEREZA (terezanet.cz)
- LIPKA školské zařízení pro environmentální vzdělávání
- Muzeum Říčany - prostor pro moderní vzdělávání (muzeumricany.cz)
- Hurá von (huravon.sk)
- Učíme venku (ucimesevenku.cz)

Obec se zajímá o činnost školy, spoluorganizuje se školou akce v obci. Spolupracujeme při sestavování rozpočtu školy, rozboru hospodaření, kontrolní činnosti zřizovatele, řešení havarijních situací nebo rekonstrukcích ve škole, organizaci prázdninového provozu školy.

Hasičský sbor a Sokol spoluorganizuje se školou akce.

Se základní školou Domoušice organizujeme většinu akcí, předáváme si postřehy a zkušenosti o dětech, a to i s ostatními ZŠ.

Spolupracujeme s pedagogicko-psychologickou poradnou-odborná pomoc při sestavování individuálních plánů, individuální pohovory o dětech a jejich problémech, vyšetření dětí (SVPU, poruchy chování, vady řeči) přímo ve škole nebo v poradně, konzultace při nápravě vad a poruch.

3.9 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Cílem je zajistit pro děti v mateřské škole takové podmínky pro jejich vzdělávání, které reflektují možnosti dětí, jejich potřeby ve vztahu k jejich aktuálnímu věku; rozvíjejí a podporují výchovu dětí, respektují míru nadání i dopady zdravotního stavu do jejich přípravy na školu.

Předškolní vzdělávání podporuje rozvoj myšlení, vnímání, pozornosti, motoriky; pomáhá stimulaci vývoje.

Zahrnuje intervence na podporu oslabených dovedností dítěte, podporuje rozvoj praktických činností.

PODPŮRNÁ OPATŘENÍ

Ředitelka zodpovídá za realizaci podpůrných opatření I. stupně, využití plánu pedagogické podpory, vyhodnocení účinnosti podpory, případné doporučení služby školských poradenských zařízení.

I. Stupeň podpůrných opatření

Nastavuje se, pokud z pozorování dítěte při práci a při hře vyplývá, že má drobné problémy např. s motorickou obratností, špatnou koncentrací pozornosti, s úchopem pomůcek, s rozvojem vnímání, řeči, s verbální obratností, s dovedností reprodukovat a pamatovat si instrukce i zadání práce.

PLPP

Ředitelka po dohodě s učitelkou vypracujeme strukturovaný plán pedagogické podpory, který nastaví pro tyto děti pravidla častějšího vyhodnocování pokroku, poskytování motivující zpětné vazby, vždy s přihlédnutím k věku dítěte a k možným omezením, která obvykle vyplývají z tempa vývoje dítěte. Tento plán zkonzultují s rodiči dítěte a seznámí s ním všechny pedagogy, kteří přicházejí do styku s dítětem.

Ředitelka a učitelka vyhodnotí pokroky dítěte každý měsíc po dobu 3 měsíců. Pokud dítě vykazuje pokroky, pokračují v nastaveném způsobu vzdělávání. Pokud je pokrok nedostačující, ředitelka doporučí rodičům vyšetření v SPC nebo PPP a zkontaktuje je se zařízením.

Organizaci vzdělávání pak zohlední ve vztahu k postavení dítěte ve skupině, ve vztahu k jeho specifickým potřebám. Střídají se činnosti (formy i druhy) nebo se naopak postupy fixují a vytváří se pevné struktury potřebné k vytváření vědomostí a dovedností.

Při zajišťování podpůrných opatření II. - V. stupně postupuje v souladu s § 16 vyhlášky č. 27/2016 Sb. a s novelami vyhlášky:

Pokud se ukáže, že podpora dítěte prostřednictvím plánu pedagogické podpory nebyla dostačující, požádáme zákonného zástupce, aby navštívil ŠPZ (PPP nebo SPC), které může následně doporučit podpůrná opatření vyšších stupňů;

Škola poskytuje bezodkladně po obdržení doporučení ŠPZ (udělení písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce) doporučená podpůrná opatření; nejzazší doba pro zahájení poskytování PO je 4 měsíce;

Není-li možné ze závažných důvodů zabezpečit bezodkladné poskytování doporučeného podpůrného opatření, poskytuje škola po projednání se ŠPZ a na základě informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte, po dobu nezbytně nutnou, jiné obdobné podpůrné opatření stejného stupně.

IVP

Na základě doporučení ŠPZ vypracuje ředitelka a učitelka pro dítě individuální vzdělávací plán. Tento plán zhotoví nejpozději do 1 měsíce od doručení doporučení. V průběhu realizace IPV ředitelka a učitelka průběžně vyhodnocují pokroky dítěte. ŠPZ ve spolupráci s MŠ zhodnotí nejméně 1x ročně průběh realizace IPV.

Není-li doporučené podpůrné opatření poskytnuto do 4 měsíců ode dne vydání doporučení, škola projedná tuto skutečnost se ŠPZ.

Škola ve spolupráci se ŠPZ, dítětem a zákonným zástupcem dítěte průběžně vyhodnocuje poskytování podpůrného opatření.

Shledá-li škola, že podpůrná opatření nejsou dostačující nebo nevedou k naplňování vzdělávacích možností a potřeb dítěte, doporučí zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci ŠPZ, tedy

PPP nebo SPC. Obdobně škola postupuje i v případě, shledá-li, že poskytovaná podpůrná opatření již nejsou potřebná.

Pokud zákonní zástupci dítěte neposkytují součinnost směřující k přiznání podpůrných opatření nebo se škola domnívá, že postupují v rozporu s nejlepším zájmem dítěte, usiluje škola o zajištění nápravy. V případě, kdy tyto kroky nestačí, zváží komunikaci a případnou spolupráci s orgánem sociálně-právní ochrany dětí.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

V předškolním věku je těžké identifikovat nadání od akcelerovaného vývoje v určité oblasti. Vzdělávání provádíme tak, aby byl stimulován rozvoj dětí včetně různých druhů nadání. Využijeme všechny možnosti pro realizaci podpůrných opatření pro podporu nadání, pokud bude dítě vykazovat známky nadání v některé oblasti. Po konzultaci učitelky nastaví pro dítě PLPP, případně jej budou směřovat do ŠPZ.

3.11 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

V naší mateřské škole není dvouleté dítě výjimkou. Jako jednotřídní škola s těmito dětmi již pracujeme a podmínky pro jejich rozvoj máme nastaveny.

Materiální podmínky: Postupně průběžně obnovovat hračky, pomůcky, náčiní a materiál. Na školní zahradě zajistit využívání odpovídajícího zahradního vybavení vzhledem k věku dětí. Prostředí poskytuje dostatečný prostor pro volný pohyb i hry dětí a zároveň bezpečí a klid pro odpočinek.

Hygienické podmínky: Stávající požadavky na zařízení a provoz škol a školských zařízení zohledňují i požadavky pro zařazování dětí od 2 do 3 let.

Životospráva, stravování: Je vyhovující, je zde možnost ind. přizpůsobit tyto podmínky

Psychosociální podmínky: V adaptačním režimu je důležitá provázanost režimu mateřské školy s režimem v rodině. Děti by se měly cítit v mateřské škole dobře, spokojeně, jistě a bezpečně. Dvouleté dítě potřebuje pravidelný denní režim, více klidu a individuální péče.

Personální podmínky: Podle věkového složení a počtu zapsaných dětí zaměstnáváme chůvu ze „šablon“ k dvouletým dětem, popř. asistentku pedagoga. Podle možností a podmínek školy je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě, optimálně

alespoň v rozsahu dvou a půl hodiny při řízených činnostech a pobytu venku.

3.12 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Cílem je podporovat v osvojování českého jazyka u dětí-cizinců a dětí, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí. Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka poskytujeme jazykovou podporu již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou máme na

vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobujeme tomu didaktické postupy cíleně.

Poskytujeme dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy

Pokud má mateřská škola zapsané alespoň 4 cizince v povinném předškolním vzdělávání, zřídí ředitel skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

4 Organizace vzdělávání

Vnitřní uspořádání školy a charakteristika jednotlivých tříd:

Mateřská škola s kapacitou 24 dětí zaujímá polovinu budovy, kde jsou v jižní části umístěny třída a herna (která slouží zároveň jako ložnice s rozkládáním lehátek), umývárna, WC a šatna pro děti. Na stejném podlaží je školní kuchyň a šatna zaměstnanců, sklad čistících prostředků, kabinet pomůcek (slouží i jako izolační místnost) a ředitelna.

V suterénu máme sklady, prádelnu a místnost pro úklid hraček určených na zahradu a třídu pro výtvarné činnosti – Duhovou dílnu, kterou využíváme společně se ZŠ a ŠD. Máme možnost využívat i tělocvičnu školy a školní hřiště a zahradu školy.

Máme jednu heterogenní třídu.

Celková charakteristika předškolních dětí:

Předškolní děti jsou vnímavé. Připravujeme pro ně problémové situace, více nápadů a stálou činnost pro děti, které se rády zapojují do všech aktivit.

S dětmi s odkladem školní docházky pracujeme podle návrhů Pp poradny a podle vypracovaného ind.plánu.

Děti 4 leté se rády zapojují do většiny aktivit spolu s dětmi předškolními.

Děti 3 leté motivujeme k činnosti.

Všechny děti mají stejné podmínky pro vzdělávání. Řídíme se principem vzdělávací nabídky – možnost vybrat si a tím i učit se podle svých předpokladů a schopností a zájmů.

Režim dne

6,00 - 9,50 spontánní a řízené hrové činnosti (dle týdenních témat), volné hry, denní cvičení, řízené činnosti, které probíhají společně, ve skupinách nebo individuálně

8,45 - 9,05 dopolední svačina

9,50 - 11,45 příprava na pobyt venku, pobyt venku

11,45 - 12,45 převlékání, hygiena, oběd

12,45 - 14,15 příprava na spánek, spánek dětí, individuální práce u stolečků

14,15 - 15,00 hygiena, oblékání, svačina

15,00 - 16,00 TV chvilka, zájmové hry a činnosti

Časové údaje jsou pouze orientační, mění se podle zájmu dětí, činností a akcí MŠ, počasí apod.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

Na škole je jedna heterogenní třída.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

Podle možností a podmínek školy je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě, optimálně alespoň v rozsahu dvou a půl hodiny.

Činnosti, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelů ve třídě

- řízené činnosti a pobyt venku

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Máme stanovená kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy, která jsou zveřejněna na webových stránkách školy a v mateřské škole v šatně dětí.

Dle těchto kritérií postupuje ředitelka mateřské školy v případech, kdy počet žádostí o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání, podaných zákonnými zástupci, překročí stanovenou kapacitu maximálního počtu dětí pro mateřskou školu.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

MISE školy

Jsme škola, která: poskytuje dětem předškolní a základní vzdělání, pomáhá všem dětem v rozvoji jejich talentu, zajišťuje rovnost příležitostí v bezpečném prostředí, podporuje ducha partnerství mezi dětmi a učiteli, rodiči a školou, orientuje děti na život v občanské společnosti, přípravu na práci a celoživotní vzdělávání.

VIZE školy

Naše škola se nachází uprostřed krásné přírody v těsné blízkosti Přírodního parku Džbán. Využíváme této polohy i ve výchově a vzdělávání dětí školy. Naší prioritou je poznávat přírodu a jejím prostřednictvím získávat nové vědomosti, souvislosti....

PŘÍRODA DĚTI UČÍ OBJEVOVAT, POZNÁVAT, ROZVÍJET SE, UČÍ JE ÚCTĚ A SPOLUPRÁCI, SAMOSTATNOSTI A SVOBODĚ.

... Prostě „UČIT VENKU“.

PROČ UČIT VENKU?

UČIT SE VENKU DĚTI BAVÍ

Učení **venku** je **názorné**, třírozměrné, pestré. Přináší mnoho nových podnětů **nejen pro naše smysly, ale i pro naše myšlení.**

ZVYŠUJE ZÁJEM O UČENÍ

Spojení se skutečným světem přináší **pocit smysluplnosti učení.** Roste pocit uspokojení z vlastního učení.

ZLEPŠUJE VZDĚLÁVACÍ VÝSLEDKY

Co se naučíme skrze zážitky venku se **v mozku ukládá hlouběji** a snadněji se vybavuje. Kontakt s přírodou **zlepšuje pozornost a soustředění.**

PODPORUJE KREATIVITU

Venkovní prostředí je plné inspirace, vybízí ke kreativním hrám a podporuje fantazii. Pobyt venku v dětech vzbuzuje větší představivost, na kterou zároveň mají dostatek prostoru.

UČENÍ VENKU PODPORUJE ZDRAVÍ DĚTÍ

Pobyt a pohyb venku **snižuje nadváhu a obezitu**, zlepšuje fungování imunitního systému a **snižuje počet nemocí**.

ZVEDÁ SPOKOJENOST A NÁLADU DĚTÍ I UČITELŮ

Kontakt s přírodou významně přispívá k duševnímu zdraví a pohodě. **Snižuje stres, úzkosti a deprese**.

POSILUJE VZTAHY MEZI DĚTMI I S UČITELI

Venku děti rozvíjí nejen své znalosti, ale **současně i emoční a sociální inteligenci**. Snižují se důvody ke vzniku **agresivity a násilí**.

UČIT SE VENKU JE PŘIROZENÉ

Děti se učily venku **více než 99 %** lidské historie. **Jsou na to připravené**.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Vzdělávací cíle a záměry:

Koncepce vychází z „Rámcového programu pro předškolní vzdělávání „

Hlavním cílem je dovést dítě na konci jeho předškolního období k tomu, aby v rozsahu svých osobních předpokladů, získalo věku přiměřenou fyzickou, psychickou a sociální samostatnost, základy pro další rozvoj a učení, pro život a vzdělávání – základy pro zdravé sebevědomí a sebejistotu, pro schopnost být samo sebou a zároveň se přizpůsobit životu v sociální komunitě, v kulturní společnosti, základy pro celoživotní učení a základy pro schopnost jednat v duchu základních lidských a etických hodnot – to vše na úrovni přizpůsobené věku předškolního dítěte, možnostem jeho chápání a vidění světa i přirozeným životním souvislostem a okolnostem, v nichž dnešní dítě vyrůstá.

Krátkodobý cíl

(rozpracování dlouhodobých cílů)

- rozpracovávat témata do celodenních aktivit dětí
- témata rozšiřovat i pro hru dětí v přírodě (**proekologická výchova**)
- v tématech a celodenních aktivitách zařazovat **protidrogovou výchovu** (viz. Minimální preventivní program)
- na základě a prostřednictvím pohádek prožívat nové zkušenosti, získat nové praktické dovednosti i pomocí problémů a experimentů
- sledovat **jazykovou gramotnost**, správný vzor, nápodoba (viz. **Rozvoj předčtenářské gramotnosti a Projekt Povídáme si s pohádkou** -na podporu rozvíjení řečových dovedností dětí předškolního věku a na podporu logopedické prevence)
- vytvářet pro děti hrací koutky, zařazovat do nich i hry na PC (**základy práce s počítačem**)
- rozvoj **předmatematické gramotnosti** - všestranný rozvoj dítěte a jeho připravenost k vyučování matematice ve škole. Na tomto rozvoji se podílí mnoho dílčích schopností a

dovedností z oblasti motoriky, zrakového a sluchového vnímání, vnímání času a prostoru, řeči

- nechat dětem volný výběr hry, kamarádů
- podporovat pohyb dětí-zařazovat cvičení dětí pro protahování, posilování, získání povědomí o vlastním těle, koordinace pohybů, spojit rytmus s pohybem, hrát pohybové hry, prevence
- pitný režim po celý den
- aktivně zapojit zaměstnance do všech aktivit školy
- vytvořit vhodné podmínky pro práci všech pracovníků, vhodné klima a prostředí, pracovní vztahy
- vytvořit podmínky pro další vzdělávání ped. pracovníků

5.2 Dlouhodobý plán školy

5.2.1 Strategický cíl

STRATEGICKÝM cílem je vytvořit ze školy místo aktivního a radostného poznávání, místo, kde se plně respektují individuální zvláštnosti každého dítěte a jeho právo na různost a individuální tempo.

Základem je partnerský vztah mezi dětmi a učiteli, mezi učiteli a rodiči.

Dominantním prvkem celého programu je zdravý jako tělesný, duševní a sociální pohody všech dětí a pracovníků školy.

Cílem je spojit vzdělávání s aktivitami v přírodě. I nadále zvyšovat kvalitu výchovy a vzdělávání, které škola poskytuje. Přinést další zlepšení spolupráce mezi vedením školy, učiteli, rodiči a zřizovatelem školy.

Základním rysem je naprostá otevřenost. Každý z nás vidí školu z jiného pohledu – děti, rodiče, pedagogové, pracovníci obce, veřejnost. Proto výměna názorů a zkušeností je naprosto nezbytná.

Využíváme takové metody a formy práce, které vedou k aktivní činnosti většiny dětí. Upřednostňujeme aktivizační metody, zaměřujeme se na rozvoj tvořivého myšlení dětí a na odstranění stresujících faktorů.

Vycházíme z Rámcově vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Školní vzdělávací program je orientován na dítě, respektuje jeho individuální potřeby.

Učíme děti jednat s respektem a úctou k druhému člověku, ale i k věcem a přírodě, které je obklopují. Snažíme se, aby byla výuka smysluplná a motivovala děti k dalšímu učení a sebevzdělávání.

Prostředky k dosažení cíle:

- Učit se venku.
- Rekonstruovat zahradu školy.
- Spolupracovat se skupinami, které mají v oblasti „Učit se venku“ již zkušenosti.
- Zvat zajímavé hosty, organizovat s nimi besedy.
- Využívat projekty a námětové akce.
- Využívat netradičních forem vyučování – vycházky, exkurze, pokusy.
- Využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro získávání nových poznatků.
- Připravovat hodiny tak, aby žák hledal různá řešení a vybíral a využíval pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie (skupinové práce, problémové úkoly).
- Využívat při přípravě v co největší míře aktivního přístupu dětí.
- Učit děti vyjadřovat svůj vlastní názor a naslouchat druhým.

Strategií našeho ŠVP základní školy je návaznost na ŠVP mateřské školy

Blízká spolupráce základní školy s mateřskou školou pomáhá překonávat budoucím prvňáčkům bariéru vstupu do prvního ročníku. Znají důvěrně své starší spolužáky, prostředí školní budovy i pedagogy v ZŠ.

Pro nové prvňáčky a jejich rodiče je přechod do první třídy druhým vývojovým mezníkem a obdobím velkých změn. Snažíme se o přechod co nejpohodovější a bez stresových faktorů. To se pak kladně odráží nejen na školních výsledcích, ale i na vztahu dítěte ke škole, který si v první třídě každý nový žák vytváří.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy a metody práce:

Vzdělávací působení bude vycházet z pedagogické analýzy – z pozorování a uvědomění si individuálních potřeb a zájmů dítěte, ze znalostí jeho aktuálního rozvojového stavu i konkrétní životní a sociální situace.

Vhodnými metodami jsou *prožitkové a kooperativní učení* hrou a činnosti dětí, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, podporují dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcují radost dítěte z učení a z poznávání.

V dostatečné míře bude uplatňováno *situční učení* založené na vytváření situací tak, aby se dítě učilo dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje a lépe tak chápe jejich smysl.

Významnou roli bude hrát *spontánní sociální učení*, založené na principu přirozené nápodoby a vycházející z poskytování vzorů chování a postojů, které jsou k nápodobě a přijímání vhodné.

Budou uplatňovány aktivity spontánní i řízené, vzájemně provázané a vyvážené, často formou didakticky zacílenou činností, která bude přímo či nepřímo motivovaná a v níž bude zastoupeno *spontánní i záměrné učení*.

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

Plán pedagogické podpory (PLPP) zpracovává mateřská škola pro dítě od prvního stupně podpůrných opatření a to na základě úprav ve vzdělávání, které jsou realizovány podle vzdělávacích potřeb dítěte, nebo zapojení do kolektivu. S PLPP je seznámen zákonný zástupce dítěte a všichni učitelé. Obsahuje popis obtíží dítěte, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. Mateřská škola vyhodnocuje naplňování cílů PLPP nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování PO.

Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se děti ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami učitel zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření. Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP. PLPP zpracovává škola samostatně, IVP zpracovává škola na základě doporučení ŠPZ. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb a její novely.

PLPP sestavují společně učitelky, PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s cílem stanovení metod práce s dítětem Stanoví se termín přípravy PLPP a organizují se společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro děti s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP PV.

Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí. Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb. A její novely, o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Učitelky zajišťují tyto podmínky s ohledem na vývojová a osobnostní specifika těchto dětí.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

Individuální vzdělávací plán (IVP) zpracovává mateřská škola pro dítě od druhého stupně podpůrných opatření a to na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a žádosti zákonného zástupce dítěte. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu (ŠVP). Obsahuje mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem. Naplňování IVP vyhodnocuje školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Jako podpůrná opatření pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména v oblasti individuálního přístupu k dítěti:

- respektování odlišných stylů učení
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa dětí a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů
- střídání forem a činností

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) dětí nadaných.

Vytváříme podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavují učitelky společně se školským poradenským zařízením a rodiči dítěte a má písemnou podobu. Je nutný písemný informovaný souhlas zákonného zástupce dítěte. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavování IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP se zaznamená do školní matriky. Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se děti ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami učitel zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření. Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP. PLPP zpracovává škola samostatně, IVP zpracovává škola na základě doporučení ŠPZ. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb. a její novely.

Pravidla pro zapojení další subjektů:

Pedagogicko-psychologická poradna Louny, Speciálně pedagogické centrum Měcholupy.

5.5 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Cílem je, aby děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, dostali podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk

učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

Mateřské školy poskytují dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání (v případě lesní mateřské školy v jednotlivém území, kde zejména probíhá pedagogických program a kde má škola zázemí). V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpurným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

5.6 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Podle věkového složení a počtu zapsaných dětí zaměstnáváme chůvu ze „Šablon“ k dvouletým dětem, popř. asistentku pedagoga. Podle možností a podmínek školy je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě, optimálně alespoň v rozsahu dvou a půl hodiny při řízených činnostech a pobytu venku. Děti se mohou zapojit do činností ostatních dětí, nebo se věnovat jiným činnostem, podle svých ind. možností, schopností a zájmů.

- Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.
- Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.
- Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.
- Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.
- Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.
- Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).
- Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.
- Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.

- Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.
- Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.
- V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.
- Péče o děti od dvou do tří let musí být organizačně a provozně zajištěna v souladu s platnými právními předpisy.

Akceptujeme vývojová specifika a vycházíme z těchto principů:

- jednoduchost
- časová nenáročnost
- známé prostředí a nejbližší okolí
- smysluplnost a podnětnost
- dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru dítěte
- používáme tyto metody práce:
- situační učení
- nápodoba
- prožitkové učení
- učení hrou a činnostmi

6 Vzdělávací obsah

6.1 Principy a metody vzdělávání

V pedagogickém působení zachováváme

principy:

- individuality
- vlastní aktivity
- úspěchu
- radosti
- svobody

zásady:

- přiměřenosti-vycházet z věkových zvláštností dětí
- posloupnosti (systematičnosti)- postupovat od jednoduššího ke složitějšímu, postupné zvyšování nároků na dítě, průběžně vyhodnocovat
- trvalosti – vychází z faktu, že lidský mozek rychle zapomíná, proto je potřeba opakovat již naučené
- názornosti – k pochopení problematiky (cíle) se využívá všech smyslů, aby si dítě dokázalo vytvořit vlastní představy o konkrétní problematice
- individuálního přístupu – každé dítě je individualita a je nutné k němu takto přistupovat
- uvědomělosti a aktivity – vedení dítěte k vyvíjení aktivity směřující k osobnímu rozvoji
- komplexnosti – rozvoj osobnosti dítěte ve všech oblastech s využitím různých typů paměti (zraková, sluchová, hmatová.....)
- zpětné vazby – opakování vědomostí a dovedností, návyků k získání informací o postupu dítěte k vytčenému učebními cíli

metody:

- prožitkové učení-založené na přímých zážitcích dítěte
- kooperativní učení-založené na vzájemné spolupráci
- činnostní učení-využití vlastní aktivity
- situační učení-vytváření a využívání situací, které poskytují srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí
- sociální učení-založené na přirozené nápodobě, jde o poskytování vzorů chování a postojů
- využívání prvků tvořivé dramatiky-rozvíjení obrazotvornosti a tvořivosti, schopnosti kritického myšlení...

6.2 Třídní vzdělávací program

Vzdělávací obsah

Rámcové cíle (záměry):

1. rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání

- dostatek informačních zdrojů
 - propojit informace se skutečným životem
 - práce v motivujícím prostředí
 - převaha kladného hodnocení
 - netradiční metody a formy práce

2. osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost, atmosféra demokracie a přátelství

- dodržování stanovených pravidel
- utváření ohleduplného a citlivého vztahu k lidem
- poznávání a ochrana přírody
- pomoc v nouzi

3. získání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí

- vhodná organizace denního režimu
- bezpečnost, estetičnost a čistota prostředí a péče o ně
- hygienické a stravovací návyky
- prevence šikany, násilí
- relaxace
- respektování individuálních zvláštností a potřeb
- osvojování základních pracovních dovedností
- integrace dětí vyžadujících zvláštní péči
- rozvíjení schopnosti empatie
- multikulturní výchova
- ohleduplnost k slabším, handicapovaným
- pomoc starým a nemocným

Kompetence:

1. kompetence k učení

2. kompetence k řešení problémů

3. kompetence komunikativní

4. kompetence sociální a personální

5. kompetence činnostní a občanské

Obsah vzdělávání je založen na respektování pěti vymezených oblastí Rámcového programu pro předškolní vzdělávání.

I. oblast Dítě a jeho tělo-oblast biologická

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj pohybových i manipulacích dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je ke zdravým životním návykům.

II. oblast Dítě a jeho psychika /jazyk a řeč, poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace, sebepojetí, city, vůle/ - oblast psychologická

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoje jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesu a funkcí, emocí inteligence, jeho citu a vůle, stejně tak i jeho vzdělávací schopnosti a sebnahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj a jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznání a učení.

III. oblast Dítě a ten druhý - oblast interpersonální

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti interpersonální je podporovat utváření vztahu dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

IV. oblast Dítě a společnost- oblast sociálně kulturní

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti sociálně kulturní je uvést dítě do společnosti ostatních lidí, do života v lidské společnosti i do světa kultury a umění, pomoci dětem osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje, přijmout základní všeobecně uznávané, morální i etické hodnoty a podílet se na utváření společenské hodnoty.

V. oblast Dítě a svět - oblast environmentální

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti environmentální je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění. O vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím a konce globálními problémy celosvětového dosahu – a vytvořit základ pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

Specifické cíle směřují k vytváření podmínek pro optimální výchovu a vzdělávání dítěte, které by, melo v průběhu předškolního vzdělávání příležitost získat ty základní kompetence, které jsou pro jeho osobnostní rozvoj, životní spokojenost a vzdělání žádoucí.

6.3 Uspořádání témat ŠVP

Podzim

Zima

Jaro

Léto

6.4 Integrované bloky

6.4.1 Podzim

Název integrovaného bloku	Podzim
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a společnost, Dítě a svět, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Adaptační období, seznamování s prostředím, navazování kontaktů mezi dětmi ve skupině, s paní učitelkou, seznamování s pravidly soužití, s místem bydliště, se svým domovem-vytvářet vztah k místu a prostředí, ve kterém dítě žije...</p> <p>Poznávání přírody na podzim, charakteristické činnosti na poli, na zahradě, v lese, sběr přírodnin a tvoření s nimi – osvojovat si jednoduché poznatky o světě a životě, o přírodě a jejich proměnách.</p> <p>Pozorování změny počasí, osvojovat si poznatky o těle a jeho zdraví.</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachovávat správné držení těla • zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku) • koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou • vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu • správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči • pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno • vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách • vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) • domluvit se slovy i gesty, improvizovat • vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího) • odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory

Název integrovaného bloku	Podzim
	<ul style="list-style-type: none"> • navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho • uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.) • orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí) • zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.) • uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je • pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat • záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost • porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad • rozhodovat o svých činnostech • přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství • chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé • ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování • uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc) • ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování • odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná • začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti

Název integrovaného bloku	Podzim
<p>Výchovné a vzdělávací strategie: Společné postupy uplatňované na úrovni integrovaného bloku, jimiž jsou cíleně utvářeny a rozvíjeny klíčové kompetence dětí</p>	<p>kompetence k učení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
	<p>kompetence k řešení problémů:</p> <ul style="list-style-type: none"> • řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého • všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
	<p>komunikativní kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog • v běžných situacích komunikuje bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
	<p>sociální a personální kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej • dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost • napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí • při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
	<p>činnostní a občanské kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské) • spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
<p>Způsob hodnocení dětí</p>	<p>Cílem hodnocení je působit na rozvoj osobnosti dítěte a motivovat jej k lepším výkonům. Hodnocení pokroků dítěte je součástí pedagogické diagnostiky. Nejčastěji vycházíme z pozorování hry dítěte. Do hry se promítá rozumová vyspělost dítěte, sociální zralost, jeho povahové rysy, reaktivita, motorické</p>

Název integrovaného bloku	Podzim
	dovednosti, fantazie, kreativita, schopnost soustředění, citové vztahy i konfliktní zážitky atd. Informace získané z pozorování dětí slouží k lepšímu poznání osobnosti dítěte a k adekvátnějšímu působení na něj. Dalším způsobem hodnocení dětí je analýza prací dětí. Zde poznáme vývoj osobnosti dítěte. Hodnocení není zaměřeno na hledání chyb a porovnávání výkonů jednotlivých dětí mezi sebou.
Poznámky k integrovanému bloku v rámci vzdělávacího obsahu	<p>Díličí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvědomění si vlastního těla/dítě a jeho tělo/ • rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí/dítě a jeho tělo/ • rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) /dítě a jeho psychika/ • rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představitivosti a fantazie/dítě a jeho psychika/ • poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti) /dítě a jeho psychika/ • získání relativní citové samostatnosti/dítě a jeho psychika/ • seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému/dítě a ten druhý/ • osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem/dítě a ten druhý/ poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí/dítě a společnost/ • rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané/dítě a společnost • seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu/dítě a svět/

Název integrovaného bloku	Podzim
	<ul style="list-style-type: none"> • vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách/dítě a svět/ <p>Nabídka námětů pro tématické bloky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ani ani aniny • O švestkové babičce • Houbohledy • Podzimní dnes máme den • O skřítcích Lístkoletch • Není drak jako drak • Líně žije dýně • Perníková chaloupka • Boudo, budko • O Budulínkovi • Šla Karkulka lesem <p>Témata jsou týdenní. Po každém tématu provedeme evaluaci tématu - jak se nám práce povedla, co můžeme vylepšit, co naopak nezařazovat.</p>

Podzim	vzdělávání	
Výchovné a vzdělávací strategie	<ul style="list-style-type: none"> • kompetence k učení • kompetence k řešení problémů • komunikativní kompetence • sociální a personální kompetence • činnostní a občanské kompetence 	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy IB	Vzdělávací nabídka

Podzim	vzdělávání	
zachovávat správné držení těla	postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly	cvičení s náčiním zdravotní cviky, pohyb na říkadla a hudbu, jóga, lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
	vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu	hry na hřišti, pobyt v přírodě, pohybové hry
	otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace	zdravotní cviky, pohybové hry
zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)	zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení	překážkové dráhy, strachový pytel, cvičení s padákem, Elce pelce cviky, švédská bedna
	běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze	pobyt venku, cvičení, jóga, překážková dráha
	házet a chytat míč, užívat různé náčiní, náradí	cvičení s náčiním, překážkové dráhy, pohybové hry, hry s míči
	užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla)	jízda na kolech, koloběžkách, odrážedlech a tříkolkách na školním hřišti
koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou	pohybovat se bezpečně ve skupině dětí	hudební a hudebně pohybové hry a činnosti, pohybové hry a činnosti, chůze a běh ve skupině při pobytu venku
	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka)	hry se stavebnicemi, navlékání korálků, cvičení s náčiním, házení a chytání, dechová cvičení, relaxace
	pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku)	pobyt venku - chůze v lese, ve svahu, hry na písku (sněhu)
vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu	přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů	hudebně-pohybové hry, doplnění říkadel pohybem, pohybové improvizace, cvičení

Podzim	vzdělávání	
	pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více)	pohybové hry s během, běh na určité vzdálenosti
správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči	spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií	vyprávění v komunitním kruhu, sdělování dojmů a postřehů námětové hry a činnosti, rýmování s obrázky, pexeso, slovní řetěz, třídění do skupin
	vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu	nácvik písní a básní, slovní řetěz, hry s říkadly a básněmi, hry se zrcadly - gymnastika mluvidel, popis obrázku, rýmování
pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno	znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitele, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa)	námětové hry a činnosti, rýmování s obrázky, pexeso, slovní řetěz, třídění do skupin artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách	mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí	hry s loutkami a maňásky, tématické hry, přiřazování ke skupině, třídění
vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)	používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky	dramatizace, rozhovor, popis obrázku, děje,
domluvit se slovy i gesty, improvizovat	dorozumět se verbálně i nonverbálně (např. používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty)	pantomima, hry a činnosti s předměty den. potřeby, hry ve skupinách, pobyt venku
vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)	rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus	sluchové hry, rytmizace, hudebně-pohybové hry, hra na nástroje, záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva,

Podzim	vzdělávání	
		tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
	sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech	rytmizace, hra na tělo, gymnastika mluvidel, hry vymezují hlásku na začátku slova, motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností, konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
	rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá, žlutá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality (odstíny aj.) a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky	třídění podle daného specifika, výtvarné a pracovní činnosti, popis věci, hmatové hry, vyhledávání tvarů, barev, grafomotorická cvičení
	správně reagovat na světelné a akustické signály	sluchové a zrakové hry, hry s dopravními značkami, pohybové hry (se signálem)
záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost	dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost	výtvarné a pracovní činnosti, tematické hry
	soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat), nenechat se vyrušit – neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit labyrint)	divadelní představení, četba pohádek, pracovní listy
	udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech	labyrinty, mozaiky, korálky
poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno	mít přirozeně bohatou zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí	námětové hry a činnosti, rýmování s obrázky, pexeso, slovní řetěz, třídění do skupin

Podzim	vzdělávání	
odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory	přijímat pobyt v mateřské škole popř. i na ozdravně rekreačním pobytu jako běžnou součástí života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ)	hry a činnosti v kolektivu, ve skupině, ve dvojicích, samostatné činnosti, pobyt a hry venku, činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
	nebát se požádat o pomoc, radu	sebeobslužné, pracovní a výtvarné činnosti, hry se stavebnicemi, stolní hry
navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho	navazovat kontakty s dospělým (např. s novým učitelem)	individuální činnosti, stolní hry, rozhovor, kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách, společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému, aktivity podporující sblížování dětí
	spolupracovat s dospělým	tematické hry, úklidové činnosti, drobné úkoly a pověření
	respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)	společné hry v kolektivu, pobyt venku, rozhovor, setkávání se se zaměstnanci školy během celého dne
uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)	umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci,	společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému, činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
	dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti	společné tvoření pravidel při činnostech, hrách, pobytu venku
orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí	orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště)	průzkumné výpravy při pobytu venku - do vsi a okolí, na hřiště, do lesa

Podzim	vzdělávání	
	mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav	lampionový průvod, strašidlácký rej, oslavy svátků a narozenin
	orientovat se v prostoru podle slovních pokynů	vycházky do okolí, pohybové hry a cvičení
zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)	chápat základní pravidla chování pro chodce	pobyt venku - chůze po obci, ve městě, hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
	zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují	sebeobslužné činnosti, udržování pořádku, pobyt venku
	rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje)	rozhovor, komunitní kruh
uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je	samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý)	výtvarné a pracovní činnosti, individuální práce, pověření drobnými úkoly
	uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je	pohybové hry, pobyt venku, hry v dětském kolektivu, sebeobslužné činnosti
pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat	orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování	hry a činnosti v dětském kolektivu, tvořivá dílna s rodiči
	reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play)	činnosti a hry ve dvojicích, v menších skupinách

Podzim	vzdělávání	
	uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím	pobyt venku, pohybové hry a aktivity. drobné úkoly, sebeobslužné činnosti
porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad	aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému)	námětové hry, stolní hry, hry a činnosti v kolektivu dětí, pobyt venku
rozhodovat o svých činnostech	umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit)	herní a pracovní koutky
přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství	chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat	aktivity podporující sbližování dětí, námětové a stolní hry v kolektivu dětí
chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé	cítit se plnohodnotným členem skupiny	kolektivní práce, komunitní kruh, společné aktivity
ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování	reagovat přiměřeně dané situaci (odmítnat agresi, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídit)	pohybové hry a aktivity, společné hry dětí, cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
	odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné	logico, pracovní listy, stolní didaktické hry
odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná	nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout	volné hry dětí, pobyt venku
	bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu)	tématické hry a činnosti, pobyt venku, hry v dětské skupině
začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti	projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí	aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
	být schopné přistoupit na jiný názor porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu	aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo,

Podzim	vzdělávání	
		spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)	rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy	poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách	vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii (např. vymýšlet krátké dramatické scénky, naznačit, vyjádřit pomocí pantomimy konkrétní činnost, pohybem ztvárnit slyšenou melodii)	rytmizace, dramatizace, pantomima, pohybové improvizace

6.4.2 Zima

Název integrovaného bloku	Zima
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a společnost, Dítě a svět, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Vycházíme z českých lidových tradic, rozvíjet povědomí o důležitých lidských hodnotách (úcty, pokory, obdarování, sdílení), seznamování s kulturou v našem městě–rozvíjet kulturně estetické dovednosti výtvarné, hudební i receptivní (např. vánoční tradice a slavnosti u vánočního stromku pro rodiče a děti) Prožívání zimních radovánek a sportů–přispívat k vytváření návyků zdravého životního stylu, zimní příroda – pozorování změn počasí, zvířat a ptáků v zimě –uvědomovat si jak o ně pečovat. Poznávání světa a života kolem nás: co děláme celý den, připravujeme se k zápisu do školy, práce lidí kolem nás, karneval, masopust –osvojit si povědomí o sounáležitosti s ostatním světem.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem • sledovat a vyprávět příběh, pohádku • naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit • ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem • vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.) • ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) • zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.) • naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) • učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) • formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat

Název integrovaného bloku	Zima
	<ul style="list-style-type: none"> • porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) • přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit • zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) • sledovat očima zleva doprava • vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení • vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod. • uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) • přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky • prožívat radost ze zvládnutého a poznání • odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná • uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je • chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené • porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých • adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody • utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti) • vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)

Název integrovaného bloku	Zima
	<ul style="list-style-type: none"> • osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi • mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte • vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
Výchovné a vzdělávací strategie: Společné postupy uplatňované na úrovni integrovaného bloku, jimiž jsou cíleně utvářeny a rozvíjeny klíčové kompetence dětí	kompetence k učení: <ul style="list-style-type: none"> • soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů • má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
	kompetence k řešení problémů: <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit • problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
	komunikativní kompetence: <ul style="list-style-type: none"> • průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím • ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
	sociální a personální kompetence: <ul style="list-style-type: none"> • ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
	činnostní a občanské kompetence: <ul style="list-style-type: none"> • chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá

Název integrovaného bloku	Zima
	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky • uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu • ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
Způsob hodnocení dětí	<p>Cílem hodnocení je působit na rozvoj osobnosti dítěte a motivovat jej k lepším výkonům. Hodnocení pokroků dítěte je součástí pedagogické diagnostiky. Nejčastěji vycházíme z pozorování hry dítěte. Do hry se promítá rozumová vyspělost dítěte, sociální zralost, jeho povahové rysy, reaktivita, motorické dovednosti, fantazie, kreativita, schopnost soustředění, citové vztahy i konfliktní zážitky atd. Informace získané z pozorování dětí slouží k lepšímu poznání osobnosti dítěte a k adekvátnějšímu působení na něj. Dalším způsobem hodnocení dětí je analýza prací dětí. Zde poznáme vývoj osobnosti dítěte. Hodnocení není zaměřeno na hledání chyb a porovnávání výkonů jednotlivých dětí mezi sebou.</p>
Poznámky k integrovanému bloku v rámci vzdělávacího obsahu	<p><u>Dílčí vzdělávací cíle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj a užívání všech smyslů/dítě a jeho tělo/ • rozvoj fyzické i psychické zdatnosti/dítě a jeho tělo/ • rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu/dítě a jeho psychika/ • rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) /dítě a jeho psychika/ • rozvoj schopnosti sebeovládání/dítě a jeho psychika/ • rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat/dítě a jeho psychika/ • posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.) /dítě a ten druhý/vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.) /dítě a ten druhý/ • rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny/dítě a společnost/ • vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách/dítě a společnost/ • poznávání jiných kultur/dítě a svět/

Název integrovaného bloku	Zima	
	<ul style="list-style-type: none"> • pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit/dítě a svět/ <p>Nabídka námětů pro tématické bloky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • O Smolíčkovi • O třech medvědech • S čerty nejsou žerty • Vánoce jsou, věř mi, skoro přede dveřmi • Pásli ovce valaši • Stopy zimního života • Sněhulák • Zima, zima, samá rýma • O dvanácti měsíčkách • O Koblížkovi • Masopustní veselí • Samá voda • Někdy věci dělají nám hrozná věci <p>Témata jsou týdenní. Po každém tématu provedeme evaluaci tématu - jak se nám práce povedla, co můžeme vylepšit, co naopak nezařazovat.</p>	

Zima	vzdělávání	
Výchovné a vzdělávací strategie	<ul style="list-style-type: none"> • kompetence k učení • kompetence k řešení problémů • komunikativní kompetence 	

Zima	vzdělávání	
	<ul style="list-style-type: none"> sociální a personální kompetence činnostní a občanské kompetence 	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy IB	Vzdělávací nabídka
ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem	být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě	hry a činnosti při pobytu venku, vycházky do lesa
	pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus	cvičení při hudbě, hudebně-pohybové improvizace
	doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)	pohybové hry se zpěvem, pohybové ztvárnění písní
sledovat a vyprávět příběh, pohádku	dramatizace příběhů a pohádek, etudy ve dvojicích	námětové hry na divadlo, tematické hry
	sledovat divadelní představení	divadelní představení, poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit	seznámit děti s básní a rýmem	nácvik nových básní a písní, rytmizace, hra na tělo a rytm. nástroje
vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)	rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, nalézt cestu v jednoduchém labyrintu, složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto)	puzzle, labyrinty, pexeso, domino, loto, pracovní listy, pokusy ve třídě s potravinami, v přírodě s mikroskopem, vycházky do lesa, práce s počítačem
	odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat	třídění, přiřazování, encyklopedie, pracovní listy, práce na počítači, stolní hry, pokusy ve třídě i v přírodě, hry v lese, pozorování
	rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin)	tematické a námětové hry, hra na kuchaře, hostina ve třídě
	rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu)	smyslové hry - hmat, cvičení s pomůckami z různého materiálu, cvičit bosy

Zima	vzdělávání	
	zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku)	porovnávání obrázků, smyslové hry - zrak, vyprávění co vidím z okna, co se změnilo,
ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)	upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje	výtvarné a pracovní činnosti, práce s nůžkami a papírem, hry, hry na počítači
	tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím	kreslení, pracovní listy, omalovánky, kreslení na PC a tabletu
	vést stopu tužky při kresbě, apod.	kreslení, pracovní listy, omalovánky, kreslení na PC a tabletu
	napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena	kreslení dle vzoru
zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)	pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník)	jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí, mít upravené i místo, kde si hraje při hrách na zaměstnání, činnosti, rodinu
	samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky	jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí, mít upravené i místo, kde si hraje při hrách na zaměstnání, činnosti, rodinu
	samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek	jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí, mít upravené i místo, kde si hraje při hrách na zaměstnání, činnosti, rodinu
naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)	poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu	sluchové hry - rýmování, hry s říkadly, přednes, recitace, dramatizace, zpěv

Zima	vzdělávání	
učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)	poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma)	hry se slovy, přiřazování obrázků, artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat	dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené)	rozhovor v komunitním kruhu, námětové hry, dramatické etudy, používat i v každodenní styku s dětmi i dospělými, hry na otázky a odpovědi, společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)	sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat	divadelní představení, dramatizace, vyprávění podle obrázků,
	předat vzkaz	námětová hra - na poštu, telefonování, každodenní styk s pracovníci mateřské školy - předat vzkaz školnici, kuchaře
přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit	navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby ...)	řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant, tematické hry a činnosti
	experimentovat s výtvarně netradičními materiály	výtvarné a pracovní činnosti, tvoření v přírodě, hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
	využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí	vánoční tvoření

Zima	vzdělávání	
<p>zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)</p>	<p>rozpoznat geometrické tvary - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník</p>	<p>hry s dopravními značkami, skládky z geometrických tvarů, pracovní listy, činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci</p>
	<p>porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří), třídít předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztřídít knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti)</p>	<p>konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)</p>
	<p>chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat - vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.), řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky</p>	<p>hry s obrázky a předměty, pracovní listy, labyrinty</p>
	<p>řešit labyrinty (sledovat cestu)</p>	<p>řešit labyrinty v prostoru, na pracovním listu i na PC</p>
	<p>rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení)</p>	<p>obrázkové čtení, značky doprání, označující nebezpečí i stanovující pravidla chování ve skupině</p>
	<p>pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektřina, zákaz rozdělávání ohně, koupání, skákání do vody atd.)</p>	<p>námětové hry na dopravu, sledování na vycházce, v knize, encyklopedii, výukový program "Záchranný kruh"</p>

Zima	vzdělávání	
	rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. zná některé číslice, písmena, dopravní značky)	činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci, hry s písmeny a číslicemi
sledovat očima zleva doprava	sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů	pracovní listy, řazení
vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení	projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení, zkoušet, experimentovat	pokusy, experimentování
	nechat se získat pro záměrné učení	motivované hry a činnosti
	odlišit hru od systematické povinnosti	spontánní a volné aktivity, tematické a sebeobslužné činnosti
	orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne)	činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod., rozhovor, hry s obrázky
vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.	snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor	činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení, skupinové hry dětí, pobyt venku
uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)	plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč)	činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné, individuální činnosti

Zima	vzdělávání	
	umět se přizpůsobit změnám	příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání, školní akce, divadla
přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky	hodnotit druhé, sebe hodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem	činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
	přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostacích, být schopné se z něho poučit	stolní hry, hry na počítači, výtvarné a pracovní činnosti, sebeobslužné činnosti, konstruktivní činnosti se stavebnicemi
		hodnocení práce dětí pozitivní a negativní spolu s dětmi, pomoci dětem hledat cestu při hrách i společných činnostech
prožívat radost ze zvládnutého a poznaného	přirozeně projevovat radost z poznaného a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)	společné hry pohybové, tematické didaktické, stolní hry , hry na PC
odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná	nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout	hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
	bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu)	aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je	všímat si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)	společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému, aktivity podporující sbližování dětí
	důvěřovat vlastním schopnostem	četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené	respektovat rozdílné schopnosti	kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách, společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
	cítit sounáležitost s ostatními	hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit

Zima	vzdělávání	
		hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
	nabídnout pomoc	aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých	vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy	hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
	navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství	činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarády)
adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody	cítit se plnohodnotným členem skupiny	běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
	projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí	aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
	být schopné přistoupit na jiný názor porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu	námětové hry a činnosti v dětské skupině
	chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat	aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)		
	zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby	prohlížení knih a encyklopedií, námětové hry s hračkami a stavebnicemi, stolní hry, cvičení s

Zima	vzdělávání	
vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)		náčíním, rytmizace s hudebními nástroji, práce s výtvarnými pomůckami a materiálem
	pojmenovat povahové vlastnosti	různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
	pochopit funkci rodiny a jejich členů	hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi	mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)	praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte	uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý, a ne vždy šťastný	využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními ději srozumitelnými reáliemi o naší republice
	mít poznatky o své zemi, (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události)	práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)	mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů - přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby, kde co roste, nebo se pěstuje, žijí zvířata apod.)	přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)

Zima	vzdělávání	
	mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách)	kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)

6.4.3 Jaro

Název integrovaného bloku	Jaro
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a společnost, Dítě a svět, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Východiskem pro tento celek jsou změny v přírodě v souvislosti s blížícím se jarem, poznávání jarní přírody, květin, experimentování s klíčením semen, Velikonoce – zmapování základní charakteristiky jarního ročního období – upevňovat pocit sounáležitosti s živou i neživou přírodou. Získání znalostí o domácích zvířatech a jejich mláďatech a ptáků na jaře, hmyzu, poznávání života ve vodě – upevňovat citové vztahy ke svému okolí, k živým bytostem, znát jak a kde žijí.</p> <p>Seznamování s kvetoucími stromy a keři, kvetoucí zahradou, posilování vztahů k mamince – výroba dárků pro maminky, příprava oslav tohoto svátku v obci – posilovat kladné citové vztahy k rodině, mamince, babičce, vážít si jejich práce.</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) • zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. • pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem

Název integrovaného bloku	Jaro
	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých • popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) • chápat slovní vtip a humor • utvořit jednoduchý rým • sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech • poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma • postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí • chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.) • chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase • naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) • vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení • respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti • zorganizovat hru • uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí • vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim • uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou • spolupracovat s ostatními

Název integrovaného bloku	Jaro
	<ul style="list-style-type: none"> • dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla • respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. • chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí • dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair • uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají) • všímat si změn a dění v nejbližším okolí • porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole • mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
<p>Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni integrovaného bloku, jimiž jsou cíleně utvářeny a rozvíjeny klíčové kompetence dětí</p>	<p>kompetence k učení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení • klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo <p>kompetence k řešení problémů:</p> <ul style="list-style-type: none"> • při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích <p>komunikativní kompetence:</p>

Název integrovaného bloku	Jaro
	<ul style="list-style-type: none"> • ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní • dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.) <p>sociální a personální kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> • je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným • spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim <p>činnostní a občanské kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> • má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat • chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nezájem, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky • má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých • zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
Způsob hodnocení dětí	<p>Cílem hodnocení je působit na rozvoj osobnosti dítěte a motivovat je k lepším výkonům. Hodnocení pokroků dítěte je součástí pedagogické diagnostiky. Nejčastěji vycházíme z pozorování hry dítěte. Do hry se promítá rozumová vyspělost dítěte, sociální zralost, jeho povahové rysy, reaktivita, motorické dovednosti, fantazie, kreativita, schopnost soustředění, citové vztahy i konfliktní zážitky atd. Informace získané z pozorování dětí slouží k lepšímu poznání osobnosti dítěte a k adekvátnějšímu působení na něj. Dalším způsobem hodnocení dětí je analýza prací dětí. Zde poznáme vývoj osobnosti dítěte. Hodnocení není zaměřeno na hledání chyb a porovnávání výkonů jednotlivých dětí mezi sebou.</p>
Poznámky k integrovanému bloku v rámci vzdělávacího obsahu	<p>Dílčí vzdělávací cíle</p> <ul style="list-style-type: none"> • osvojení si věku přiměřených praktických dovedností/dítě a jeho tělo/ • osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě/dítě a jeho tělo/

Název integrovaného bloku	Jaro
	<ul style="list-style-type: none"> • osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické) /dítě a jeho psychika/ • posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) /dítě a jeho psychika/ • vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení/dítě a jeho psychika/ • rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit/dítě a jeho psychika/ • rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání/dítě a jeho psychika/ • rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních/dítě a ten druhý/ • rozvoj kooperativních dovedností/dítě a ten druhý/ • seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije/dítě a společnost/ • vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností/dítě a společnost/ • osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy/dítě a svět/ • rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách/dítě a svět/ <p>Nabídka námětů pro tématické bloky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zajíci, pozor! • Co všechno musí udělat jaro • Nejsme všichni stejní • Co se děje na dvorku • Na dvorečku vedle vozu... • Domeček plný včeliček • Krtek a semínko • O neposlušném koštěti

Název integrovaného bloku	Jaro
	<ul style="list-style-type: none"> • Co ta očka vidí • O pařezové chaloupce <p>Témata jsou týdenní. Po každém tématu provedeme evaluaci tématu - jak se nám práce povedla, co můžeme vylepšit, co naopak nezařazovat.</p>

Jaro	Vzdělávání	
Výchovné a vzdělávací strategie	<ul style="list-style-type: none"> • kompetence k učení • kompetence k řešení problémů • komunikativní kompetence • sociální a personální kompetence • činnostní a občanské kompetence 	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy IB	Vzdělávací nabídka

Jaro	Vzdělávání	
zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)	samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce	sebeobslužné činnosti v oblasti stolování
	udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce	úklid hraček a výtvarných pomůcek
zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.	postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky	jednoduché pracovní činnosti v oblasti osobní hygieny a oblékání

Jaro	Vzdělávání	
pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem	pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek)	cvičení, činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí, pozorování
	mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách	tematické hry, prohlížení encyklopedií, rozhovor v komunitním kruhu
rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých	znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek	zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová a relaxační cvičení)
	uvědomovat si, co je nebezpečné	příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)	sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat	komentování zážitků a aktivit, čtení z knihy, divadlo, rozhovor
	předat vzkaz	hry na telefonování, na poštu, vyřizování vzkazů a zpráv
chápat slovní vtip a humor	chápat jednoduché hádanky a vtipy	hry se slovy, říkadly, hádankami a vtipy
utvořit jednoduchý rým	poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu	přednes, recitace, zpěv, dramatizace
sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech	vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova	artikulační, řečové a sluchové hry
	rozkládat slova na slabiky	rýmování, rytmizace, vokální činnosti

Jaro	Vzdělávání	
poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma	poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma)	prohlížení obrázků, přiřazování do dvojic, hry se slovy, pracovní listy
postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí	jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí	samostatné a skupinové práce, pokusy, konkrétní operace s materiálem, řešení myšlenkových i praktických problémů
	zacházet s předměty digitální technologie, využívat nezákladnější funkce počítače (zapnout-vypnout, práce s myší, jednoduchou klávesnicí)	práce s počítačem - kreslení, puzzle, pexeso, logické úlohy, přiřazování
	verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle)	stolní hry, stavebnice, úkoly na PC, výtvarné a pracovní činnosti, experimentování, hry podporující představivost a fantazii
chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)	rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý - velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý- krátký, vysoký - nízký, stejný)	řazení, porovnávání, vyhledávání dvojic, pracovní listy
	rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký – těžký, lehčí – těžší, nejlehčí – nejtěžší, stejně těžký)	motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
	orientovat se v číselné řadě 1 – 10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků	činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, množství..)
	posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6 (např. o kolik je více a o kolik je méně, kde je stejně)	hry zaměřené ke cvičení různých forem paměti
	chápat, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce, 5 je kuliček)	poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (čísllice, piktogramy)
	Uplatňovat postřeh a rychlost	hledání změn, vyhledávání určeného předmětu, smyslové a logické hry

Jaro	Vzdělávání	
<p>chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p>	<p>rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět</p>	<p>cvičení, hry procvičující orientaci v prostoru i rovině, stolování</p>
	<p>rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízkou, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívat</p>	<p>činnosti zaměřené k vytváření pojmů a osvojování poznatků, pracovní listy, pobyt venku</p>
	<p>rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů</p>	<p>hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru a rovině</p>
	<p>orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed</p>	<p>hry s předměty řazení, hry na PC</p>
<p>naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit</p>	<p>jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu</p>	<p>artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, nácvič básní, písni a říkadel, dramatizace</p>
<p>naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)</p>	<p>zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho</p>	<p>dramatizace předem zhlédnuté či vyslechnuté pohádky (příběhu)</p>
	<p>záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii)</p>	<p>pobyt venku, školní akce, reflexe v komunitním kruhu</p>

Jaro	Vzdělávání	
vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení	odložit splnění osobních přání na pozdější dobu	příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
	odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co neumí a co se chce naučit (vyhledávat příležitosti, umět požádat o pomoc)	činnosti vyžadující sebehodnocení (výtvarné, pracovní a jiné), cvičení, pohybové hry a překážkové dráhy
	přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit	pracovní listy, konstruktivní stavebnice, stolní hry
	přijímat pokyny	různě zaměřené činnosti vyžadující soustředění, vytrvalost, postupování podle pokynů
	plnit činnosti podle instrukcí	pracovní činnosti, úkoly a hry na PC
postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí	pamatovat si postup řešení (např. postup jednoduché stavby, postup řešení labyrintu, určitý algoritmus, zapamatovat si umístění obrázku na konkrétním místě - Pexeso)	logické hry, řešení labyrintů, pexeso
vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)	zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí – kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod., melodii (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání Panáka), krátký rytmický celek	sluchové hry, cvičení sluchové paměti, hudebně-pohybová cvičení
zorganizovat hru	zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé	cvičení organizačních dovedností
	umět kooperovat, dohodnout se s ostatními	běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
	přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč)	aktivity podporující sblížení dětí
	přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci	společné aktivity dětí nejrůznějšího zaměření, hry s pravidly, pobyt venku, kolektivní práce

Jaro	Vzdělávání	
uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí	přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek	cvičení v projevování citů, v sebekontrolě a v sebeovládání
vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim	tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů, aj.) improvizovat a hledat náhradní řešení	výtvarné a pracovní činnosti, pokusy různé činnosti podporující fantazii, tvořivost a improvizaci dítěte
respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou	obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení	hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, ochotě rozdělit se, půjčit si hračku
respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou	uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří)	aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi

Jaro	Vzdělávání	
respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti	spoluvytvářet prostředí pohody	společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou		
spolupracovat s ostatními	spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem	přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení	různorodé společné hry a společné aktivity umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu a výsledcích
	využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla, apod.	mimické vyjadřování nálad, dramatické činnosti
respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.	chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené	četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
	k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)	sociální a interaktivní hry, hraní rolí
	porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost)	spontánní hra, nápodoba, mimika, tematické hry zaměřené na citové prožitky, běžné každodenní situace
chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí	umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci,	praktické aktivity přibližující dětem pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce)

Jaro	Vzdělávání	
dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair	dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti	spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
	chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat	hry s pravidly - pohybové, společenské
uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)	rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy	poznávání a rozlišování různých společenských rolí, vhodného i nežádoucího chování a jednání
	respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých	praktické a námětové činnosti vedoucí k uvědomování si společenských rolí (dítě, učitel, dospělý, rodič ap.)
všimnout si změn a dění v nejbližším okolí	zájmat se, co se v okolí děje, všimnout si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování	vycházky do okolí, pozorování dění v obci, všimnutí si změn
porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole	vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat	aktivity zaměřené na poznávání živé i neživé přírody, přibližující dítěti svět kultury a umění
	ctít oslavy narozenin, svátků, slavností	oslavy narozenin a svátků, místních tradic - jarní vystoupení, tvoření s rodiči v Duhové dílně
	uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)	besedy s hajným, tematické činnosti, situace, kdy se dítě učí chránit zdraví a bezpečí své i druhých

Jaro	Vzdělávání	
mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí	mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)	seznamovat děti s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, pomůckami, nástroji, činnostmi...
	uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný	činnosti přibližující dítěti svět lidí a přírody na planetě Zemi, prohlížení encyklopedií
	mít poznatky o své zemi, (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události)	prohlížení atlasů (mapy naší republiky), státních symbolů, pohlednic, vyprávění o naší zemi v komunitním kruhu
	mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů - přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby, kde co roste, nebo se pěstuje, žijí zvířata apod.)	stolní hry (Děti Země), četba přibližující dětem jiné národy, státy, kultury, faunu i flóru
	mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách)	pokusy a činnosti vedoucí k objevování zákonitostí naší planety (koloběh vody v přírodě, roční období, denní činnosti ap.)
	mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav	seznamování dětí přirozeným způsobem s místními zvyky a tradicemi
zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)	objevovat význam ilustrací, soch, obrazů	přímé pozorování kulturních, přírodních i technických objektů a jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování

6.4.4 Léto

Název integrovaného bloku	Léto
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a společnost, Dítě a svět, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Jedná se o poslední integrovaný blok, kterým s dětmi otvíráme léto –pomoci upevňovat dětská přátelství. Základním východiskem je vnímání sepjetí s přírodou, ochrana životního prostředí, seznamování se s naší planetou Zemí, výlety po okolí s poznáváním přírody, výlety za poznáním do ZOO, na zámek, návštěvy výstav v muzeu –získávat vědomosti o naší zemi a světu ..</p> <p>Poznávání vlastností Vody, vodičky, řeky, moře – přiblížit dětem koloběh vody v přírodě a její význam pro život –chápat nebezpečí.</p> <p>Loučení s mateřskou školou: Zahradní slavnosti, hry v přírodě, návštěva ZŠ, prázdninová činnost – vytvářet vztah k místu, kde dítě žije, ke škole a k rodině.</p> <ul style="list-style-type: none"> • mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy • těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním • zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami • rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci • poznat některá písmena a číslice, popř. slova • poznat napsané své jméno • projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon • řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ • nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným • vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim • prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)

Název integrovaného bloku	Léto
	<ul style="list-style-type: none"> • být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem • zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.) • chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase • vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) • bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. • chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě) • vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo) • zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.) • vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) • rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně • pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
<p>Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni integrovaného bloku jimiž jsou cíleně utvářeny a rozvíjeny klíčové kompetence dětí</p>	<p>kompetence k učení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí • odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

Název integrovaného bloku	Léto
	<p>kompetence k řešení problémů:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti • chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit • nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu <p>komunikativní kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> • domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci • dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.) • ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku <p>sociální a personální kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> • chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování • uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky <p>činnostní a občanské kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> • svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat • odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
Způsob hodnocení dětí	<p>Cílem hodnocení je působit na rozvoj osobnosti dítěte a motivovat jej k lepším výkonům. Hodnocení pokroků dítěte je součástí pedagogické diagnostiky. Nejčastěji vycházíme z pozorování hry dítěte. Do hry se promítá rozumová vyspělost dítěte, sociální zralost, jeho povahové rysy, reaktivita, motorické dovednosti, fantazie, kreativita, schopnost soustředění, citové vztahy i konfliktní zážitky atd. Informace získané z pozorování dětí slouží k lepšímu poznání osobnosti dítěte a k adekvátnějšímu působení na něj. Dalším způsobem hodnocení dětí je analýza prací dětí. Zde poznáme vývoj osobnosti dítěte. Hodnocení není zaměřeno na hledání chyb a porovnávání výkonů jednotlivých dětí mezi sebou.</p>

Název integrovaného bloku	Léto
<p>Poznámky k integrovanému bloku v rámci vzdělávacího obsahu</p>	<p>Dílčí vzdělávací cíle</p> <ul style="list-style-type: none"> • osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí/dítě a jeho tělo/ • vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu/dítě a jeho tělo/ • osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické) /dítě a jeho psychika/ • osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla) /dítě a jeho psychika/ • vytváření základů pro práci s informacemi/dítě a jeho psychika/ • získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci/dítě a psychika/ • ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými/dítě a ten druhý/ • vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat/dítě a společnost/ • rozvoj společenského i estetického vkusu/dítě a společnost/ • rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám/dítě a svět/ • vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí/dítě a svět/ <p>Nabídka námětů pro tematické bloky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jak si uděláme Zeměkouli • O zvědavé žirafě • Jak si hrají indiáni • Tygr dělá uááá • U protinožců • Výprava za polární kruh • Čechy krásné, Čechy mé

Název integrovaného bloku	Léto
	Témata jsou týdenní. Po každém tématu provedeme evaluaci tématu - jak se nám práce povedla, co můžeme vylepšit, co naopak nezařazovat.

Léto	Vzdělávání	
Výchovné a vzdělávací strategie	<ul style="list-style-type: none"> • kompetence k učení • kompetence k řešení problémů • komunikativní kompetence • sociální a personální kompetence • činnostní a občanské kompetence 	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy IB	Vzdělávací nabídka

Léto	Vzdělávání	
mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy	znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek	příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví a osobního bezpečí, vytváření zdravých životních návyků, tematické hry, pohybové hry a cvičení, sebeobslužné činnosti, pobyt venku
těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním	být zvědavý, mít zájem o kulturu a umění, umět prožívat zážitky z nových zážitků	návštěva divadel, kina
mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)	uvědomovat si, co je nebezpečné	tematické hry, aktivity přibližující dětem mravní hodnoty
	chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě)	lokomoční pohybové činnosti, pobyt venku, chůze ve skupině, pracovní listy, vycházky do lesa
	znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)	hry s dopravními značkami, dopravní tematika na PC - Záchraný kruh, školní výlet, pracovní listy

Léto	Vzdělávání	
<p>zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami</p>	<p>pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat klíčku)</p>	<p>konstruktivní činnosti (hry s legem, mozaikami, stavebnicemi, navlékání korálků, puzzle)</p>
	<p>zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textilem, modelovací hmotou)</p>	<p>manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, náčiním, materiály a nástroji</p>
	<p>kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů</p>	<p>grafické činnosti, práce s hlínou, modelínou, barvami, uhlem, pastelem</p>
	<p>zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly)</p>	<p>rytmizace, hudebně-pohybové činnosti, doprovod písní</p>
	<p>objevovat význam ilustrací, soch, obrazů</p>	<p>přímé pozorování kulturních, přírodních i technických objektů a jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování</p>
<p>poznat napsané své jméno</p>	<p>poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označit své výtvary (např. použít nějaký symbol)</p>	<p>činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou</p>
<p>rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci</p>	<p>napodobit základní geometrické znaky a tvary (čára svislá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník atd.)</p>	<p>manipulace s geometrickými tvary, pracovní listy, hry na PC</p>
	<p>napodobit některá písmena, číslice</p>	<p>hry a činnosti vedoucí k poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů</p>
	<p>poznat některé hudební znaky</p>	<p>prohlížení notových záznamů, zpěvníků, seznamování se s hudební symbolikou</p>

Léto	Vzdělávání	
poznat některá písmena a číslice, popř. slova	rozkládat slova na slabiky	jazykové hry, rytmizace, nácvik básní, písní a říkadel s pohybem, hudebně-pohybové hry a činnosti
	rozlišit krátké a dlouhé samohlásky	vokální činnosti, gymnastika mluvidel
vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)	znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit	hry a činnosti seznamující děti s cizími jazyky, společné rozhovory
	vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce	poslech písní, říkanek v cizím jazyce
projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon	projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích	grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen, prohlížení knih, hry s písmeny, číslicemi, pracovní listy, grafická nápodoba
	vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.)	dramatizace, hry s maňáskovým či loutkovým divadlem, prohlížení a "čtení" knížek
řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápad“	samostatně se rozhodnout v některých činnostech	hra Logico, řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant, pracovní listy, individuální hry a činnosti
	přicházet s vlastními nápady	hry podporující tvořivost, představivost, fantazii, námětové hry
	slovně, výtvarně, technicky vyjádřit svoje jednoduché „nápad“, experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus – omyl	motivovaná manipulace s předměty, experimentování, komentování činností, tvoření dle vlastní fantazie
nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným	vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo, kdyby) a verbalizovat je	spontánní hra, volné hry a pokusy s předměty a materiály
	rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie	činnosti zajišťující spokojenost a radost, tvořivé hry

Léto	Vzdělávání	
pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno	spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného	rozhovor, komunitní kruh, vyprávění toho, co slyšelo nebo shlédlo
vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim	vyjadřovat fantazijní představy	hry se stavebnicemi, činnosti výtvarné, hudební, tanečně pohybové
	dokončit příběh, pohádku (např. vymyslet konec, jinou variantu)	vyprávění příběhů podle skutečnosti, obrazového materiálu, fantazie, dramatizace
	s materiály, barvami (např. vytvořit koláž, smíchat barvy, zapouštět barvy do klovatiny)	estetické a tvůrčí činnosti, tvoření podporující představivost
	dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek	tvůrčí činnosti se stavebnicemi, kostkami, mozaikou, skládání puzzle, pracovní listy
prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)	přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese	cvičení v projevování citů, v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí, potlačení agrese)
	rozhodovat sám o sobě (o svém chování)	různě zaměřené činnosti vyžadující samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem	projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)	společné činnosti v dětské skupině, hry podporující přátelství, vycházky do lesa
zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)	umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.)	výtvarné, pracovní, hudebně pohybové a dramatické činnosti

Léto	Vzdělávání	
chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase	rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu) rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky	pozorování, porovnávání, osvojování si časových pojmů, hry s obrázky, tematické hry vytváření pojmů a osvojování si poznatků o ročních obdobích, práce s obrazovým materiálem
vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)	chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat	společné sdílení, povídání, setkávání a aktivní naslouchání druhému, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého sociální a interaktivní hry, kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách
mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)	vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)	příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, nezdravých návyků a závislostí
bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.	bránit se projevům násilí obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.	námětové hry ve dvojicích a ve skupině dětí, přirozené i modelové situace, pohybové hry a činnosti na zahradě a hřišti individuální a sebeobslužné činnosti, situace, při nichž si dítě neví rady
chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)	rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání	sociální a interaktivní hry, hraní rolí, činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí a různých společenských rolí

Léto	Vzdělávání	
vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)	pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební)	aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění (divadelní a filmová představení)
	v kulturních místech (např. divadle, galerii, muzeu atd.) respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění	návštěva divadla, kina, seznamování se se zvyky běžnými v kulturním prostředí, pozitivní vzory chování
	vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.)	komentování zážitků, vyprávění toho, co dítě slyšelo či shlédlo, sdělování prožitků
zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)	všimnout si kulturních památek kolem sebe (pomník, hrad, zámek, zajímavá stavba atd.)	přirozené pozorování blízkého prostředí, kulturních, historických i technických objektů, školní výlety, vycházky do okolí
	zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů – viz výše)	tvořivé činnosti - kreslení, malování, prostorové tvoření
vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)	vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností	taneční improvizace, pohybové doprovázení písní, hra na tělo a rytmické nástroje, rytmizace
rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně	znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, déšť záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí	poučení o možných nebezpečných situacích a jak se před nimi chránit, pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí
	všimnout si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.	smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, úklidové práce na pískovišti, hřišti a zahradě, třídění odpadu (papír)

Léto	Vzdělávání	
pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)	spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně)	společné aktivity nejrůznějšího zaměření, přípravy a realizace společných vystoupení, oslav, komunitní kruh - vyprávění, rozhovor, pozorování
	být citlivý k přírodě	ekologicky motivované hrové aktivity, pobyt v přírodě pozorování ekosystémů
sledovat očima zleva doprava	vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova	pracovní listy, osmisměrky, hledání slov v textu, přiřazování slov k obrázku, skládání slov z písmen

6.5 Dílčí projekty a programy

Školní preventivní program - Strategie prevence sociálně patologických jevů

„ ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL“

Představení projektu:

Cíl projektu:

Výchova dětí ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoji osobnosti.

Heterogenní skupina dětí

Heterogenní skupina je přirozenější a lépe odráží přirozené společenské prostředí. Starší děti ve smíšené třídě jsou samostatnější, mají pocit důležitosti a odpovědnosti. Mladší napodobují starší kamarády. Věkově smíšené složení tříd významně přispívá k sociálnímu zrání dětí. Děti jsou k sobě ohleduplné, umí si vzájemně naslouchat, nevyskytují se projevy agrese. Jejich hra je tvořivá, s prvky fantazie, schopností kooperace, jsou komunikativní k sobě vzájemně i k dospělým, jsou pozitivně naladěny. Umí vyjádřit svůj názor a zdůvodnit svůj postoj a rozhodnutí.

Spolupráce s rodiči

Navození otevřeného a oboustranně prospěšného vztahu s rodiči je proces, do kterého jsou rodiče vtahováni prostřednictvím dětí. Pohodové, otevřené klima v mateřské škole, dítě aktivní, samostatné a sebejisté, zlepšuje spolupráci s rodiči a jejich podporu školní práce a samozřejmě rodiče zpětně pozitivně ovlivňuje.

Vzdělávání

Vzdělávání je založeno na poznání sebe sama, na vzájemné důvěře mezi dětmi, dětmi a dospělými, na důvěře v sebe sama. A to na základě hry, prožitků, zkušeností a dobrého vzoru.

Kompetence

V předškolním věku mezi kompetence podpory zdraví a zdravého životního stylu, které jsou zároveň prevencí společensky nepřijatelných jevů, patří

- sebedůvěra, samostatnost a sebejistota
- podpora zkušeností, které poskytují potěšení a touhu účastnit se pohybových aktivit
- schopnost přizpůsobení se životu v sociální komunitě, vnímavý a otevřený vztah k okolnímu světu, schopnost přiměřeně kriticky myslet a rozhodovat se
- seberozvíjení
- motivace k aktivnímu poznávání a prožitkům
- rozvoj tvořivosti a estetického cítění
- systematický rozvoj dovedností, které vedou k osvojení zdravého životního stylu, zdravotní prevence

Metody a formy, jimiž bude projekt realizován:

K upevnění sebedůvěry dětí slouží zejména pohybové aktivity, hry a hraní. Optimální se jeví spontánní dětské pohybové aktivity bez viditelných zásahů pedagogů, kdy dětem je poskytována možnost volby samostatné činnosti i její obtížnosti. Dítě ví, že si samo může vybrat a vyzkoušet své síly. Je nutné, aby motivace k činnosti vycházela z dítěte a byl respektován jeho zájem, aby pohybová činnost vycházela z vnitřní motivace, z potřeby pohybu, z potřeby zjistit, co umím. Umění realisticky odhadnout své síly, nepřeceňovat ani nepodceňovat své síly, je prevencí nejen úrazů, ale i posílení pevného postoje vůči budoucím stresům, neúspěchům i pádům, které nepřípravení jedinci později mnohdy řeší zástupným způsobem: agresí, zneužíváním drog, alkoholu nebo jiným negativním způsobem.

Potřebné seberozvíjení dítěte je vytvářeno osobní zkušeností dítěte. Je podporováno zejména prožitkem během hry. Společný prožitek ze hry je uznáván jako významný faktor sociálního učení. Optimální činností pro hry a hraní jsou přirozené situace skutečného světa. Děti si rády hrají na to, co vidí dělat dospělí a tím, že takovouto činnost zkouší, získávají sebevědomí. Hra by neměla být dospělými příliš organizována, měla by se uplatnit kreativita dětí, jejich vzájemná komunikace, radost, tvořivost a estetické podněty i nácvik řešení konfliktů. Prožitkové učení, kdy dítě se prožitkem a zkušeností učí samo a spontánně je vlastní předškolnímu věku. Sociální hry a hraní rolí navozují modelové situace. Nabízejí bezděčné učení s možností zařadit se mezi své vrstevníky v dětské skupině a budovat mezi nimi své postavení. Učí ohleduplnosti, společensky přijatelnému způsobu řešit konflikty a spory, spoluvytvářet prostředí pohody ve třídě a dětské skupině.

Dobrou aktivitou je mimo námětové hry i společná stavba nebo společná kresba na jeden námět. Rozvoj společenských vztahů a komunikační dovednosti podporuje vhodně i dramatická výchova. V předškolním věku je třeba věnovat pozornost dramatickému vyjadřování představ, pěstovat dovednosti vyjádřit své pocity. Nejde o to naplnit dětskou mysl, ale probudit aktivní zájem dítěte objevovat a uplatnit a ukázat co umí, zvládne a dokáže.

Program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty:

Představení projektu:

Základním cílem environmentální výchovy v předškolním věku je podnítit v dětech touhu poznávat okolní svět a rozvíjet ji v hluboký a trvalý vztah k přírodě. Dítě bude mít příležitost získat zájem a kladný vztah ke všemu živému i neživému včetně sama sebe. Dítě bude mít příležitost učit se samostatně, aktivně a tvořivě myslet a jednat. Dítě získá základní informace o životním prostředí.

Cíle vycházející z RVP PV:

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

- vytvoření základních aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou i neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemi

Metody a formy práce:

1. spolupracovat při vytváření odpovědných postojů k životnímu prostředí se školou, rodinou i s obcí /společné akce zaměřené na životní prostředí – Den dětí apod., sběr druhotných surovin...../

2. dlouhodobé a trvalé aktivity v péči o životní prostředí

- sběr papíru
- šetření el. energií /světla, topení –větrání/
- šetření vodou
- péče o zeleň v okolí MŠ /shrabování listí, péče o okrasné záhonky, neničit rostliny na okrasných záhoncích/
- poznávat přírodu /vycházky do lesa – jak se správně v lese chovat, nevypalovat meze..../
- vztah člověka k životnímu prostředí /neodhazovat odpadky na zem, třídít odpad – kontejnery na plast a sklo, ekologie topení/
- polytechnické vzdělávání - vzdělávání integrující přírodovědné, technické a environmentální vzdělávání, komplex vzájemných implikací mezi složkami vzdělávání a jednotlivými předmětovými oblastmi
- v rámci podpory polytechnického vzdělávání jezdíme na exkurze

3. nákup literatury a časopisů a dalších zdrojů pro environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu

Obrázková zoologie

Seznamujeme se s léčivými rostlinami

Chytrý provázek – motanice

Lesní miničarování

Kouzelník Futuro a jeho přátelé

Dobré a zdravé – plakát

Jihomoravské EKO listy

4. navazovat kontakty se středisky pro environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu a udržovat stávající /LIPKA – školské zařízení pro environmentální vzdělávání, Brno, Lipová 20/

Projekt na podporu logopedické prevence - „Povídáme si s přírodou“.

Představení projektu:

Projekt „Povídáme si s přírodou“ vznikl na podporu rozvíjení řečových dovedností dětí předškolního věku a na podporu logopedické prevence, která je důležitá pro kvalitní rozvoj řeči. Pohádky prostupují každým dnem naší mateřské školy, jsou nevhodnější motivací pro děti tohoto věku. Pohádky znají i rodiče, proto se s nimi velmi dobře spolupracuje.

Cíle projektu:

V dnešní době rychlého moderního způsobu života často u dětí schází schopnost komunikace, porozumění a vzájemné spolupráce. Chybí podpora přirozeného a správného rozvoje řeči. Děti jsou velmi často v rodinách odkázány na sledování médií a vzájemná komunikace s rodiči je v mnoha rodinách velmi malá. Většina dětí stráví v mateřské škole 10 hodin denně. To se projevuje nejen v klesající úrovni řečových dovedností (menší aktivní i pasivní slovní zásoba, nižší úroveň vyjadřovacích schopností), ale současně stále se zvyšujícím počtem dětí s narušenou komunikační schopností. Je tedy nezbytné, aby předškolní pedagogové šli rodičům příkladem se svými znalostmi o řeči a jejím správném vývoji, o vhodnosti pedagogických přístupů k dětem s vadami výslovnost komunikačních dovedností.

Výhodou je také propojenost ŠVP PV s ŠVP ZV naší základní školy, která na tento projekt může navázat. Logopedická prevence je součástí výchovně vzdělávacího procesu. V posledních několika letech pozorujeme, že klesá kvalita řečového projevu dětí. Správná výslovnost dítěte je důležitým mezníkem k základnímu vzdělávání dítěte. Proto je důležité sledovat řečový rozvoj u dětí v průběhu celého předškolního období a předcházet tak včas nesprávným řečovým návykům. Nedílnou součástí je však řádná spolupráce s rodiči dětí, které potřebují pomoc při nápravě řeči.

Cílem projektu je rozvoj komunikačních dovedností dětí předškolního věku, získání rodičů k aktivní spolupráci při výchově řeči dětí. Prostředkem jsou každodenní řečové aktivity se všemi přítomnými dětmi po celý den, které vycházejí z našeho školního vzdělávacího programu „Hrajeme si s pohádkou“.

Preventivní logopedická péče v mateřské škole je zaměřena na všestranný rozvoj osobnosti dětí. Hlavní aktivity projektu budou uskutečňovány v každodenních výchovně – vzdělávacích činnostech – jazykové chvilky, dechová a hlasová cvičení, dramatizace pohádek, říkanky, písně, gymnastika mluvidel, rytmizace, grafomotorika.

Hlavní cíle projektu:

- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností i produktivních – výslovnost, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování
- Vybavení pomůckami pro rozvoj komunikačních dovedností
- Spolupráce s rodinou
- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností i produktivních – výslovnost, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování
- Rozvíjet řečové schopnosti a jazykové dovednosti dětí
- Rozvíjet komunikativní dovednosti a kultivovaný projev
- Osvojit si některé poznatky a dovednosti, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální

Dílčí cíle:

- Více se zaměřit na rozvoj slovní zásoby a odstranění komunikačních bariér
- Osvojit si správné dechové a artikulační návyky
- Zařazovat cvičení na rozvoj paměti, myšlení a fantazie
- Provádět cvičení související s rozvojem řeči – smyslová cvičení, cvičení na rozvoj fonemického sluchu, cvičení na rozvoj grafomotoriky

Cíle budou naplňovány v každodenních výchovně-vzdělávacích blocích, připravených dle zásad moderní pedagogiky s dostatečnou mírou motivace, zakomponovány do integrovaného vzdělávacího tematického celku dle třídního vzdělávacího programu.

Vymezení aktivit, které bude projekt realizovat

1. Vytváření pozitivního vztahu k literatuře
2. Rozvíjení slovní zásoby a souvislého vyjadřování
3. Péče o výslovnost, zřetelnost řeči, jazykový cit, gramatickou stavbu jazyka
4. Rozvoj receptivních dovedností

Projekt realizujeme v průběhu celého dne, a to formou rozvoje gymnastiky mluvidel, dechového cvičení, artikulačního cvičení, sluchového cvičení, rozvojem fonemického sluchu, zrakového vnímání, hrubé motoriky, jemné motoriky, rozvojem kresby a grafomotoriky.

Dosažení kompetencí u dětí předškolního věku:

- zvládat artikulační schopnosti
- vytvořit si správné návyky dýchání
- zvládat sluchovou analýzu – rozklad slov, hláska na začátku slova
- zvládat rytmizační činnosti
- správně vyslovovat, ovládat tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému
- formulovat otázky, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat
- naučit se zpaměti krátké texty
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové hlásky ve slovech
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma, antonyma
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu

Rozvoj předčtenářské gramotnosti

Představení projektu:

Zajišťujeme pro děti předškolního věku čtenářsky podnětné prostředí. Rozvíjíme budoucí čtenáře ke kladnému vztahu ke knihám a ke čtení.

Cíle projektu:

Nedílnou součástí rozvoje předčtenářské gramotnosti je:

- rozvoj smyslového vnímání - zrakového, sluchového vnímání a rozvoje hmatu, rozvoj jemné a hrubé motoriky
- orientace v prostoru a vnímání času
- rozvoj představivosti a fantazie
- rozvoj paměti
- rozvoj myšlení

Metody a formy práce:

Budeme rozvíjet slovní zásobu, myšlení, znalosti o okolním světě, představy o čtení, o psané řeči, způsob grafického vyjádření myšlenek (kresba).

Pěstovat u dětí zájem o tyto formy komunikace a rozvíjet je komplexně.

Pracovat s dětmi hravou formou, činnosti začleňovat do tematických celků.

Řeč rozvíjet pomocí her se slovy, vyprávění, popisování, vysvětlování, přemýšlení.

Vyhledávat slova významem nadřazená, opaky, mnohovýznamová slova, slova stupňovat, přirovnávat, užívat metafory.

Při poslechu příběhů (pohádek) pochopit stavbu příběhu – co bylo nejdříve – potom – nakonec.

Vyvodit děj zpětně podle obrázků, vybavit si zpětně zapamatované, porovnávat postavy z příběhu, popisovat je, dramatizovat pohádku.

Klást otázky k příběhům, skládat obrázky děje příběhu podle časové posloupnosti.

Rozvíjet paměť zrakovou (pexeso, domino), sluchovou (rozkládat slova na slabiky, určovat délku slabik, hlásku na začátku slova – na konci slova – uprostřed slova, rytmizovat, opakovat melodie písní) a pohybovou (pravo-levá orientace, motorika, grafomotorika), kreslit obrázky k příběhům.

Aktivity nepřímo podporující předčtenářskou gramotnost:

- prohlížení knih, volný přístup dětí ke knihám
- četba individuální i skupinová
- diskuze o knihách, kdo dětem čte, jak se ke knihám chovat, jaké známe knihy
- propojování témat hádankami, příslovími
- vytváření vlastních knih
- pracovní listy k daným tématům

- výtvarné činnosti prohlubující prožitek z přečteného
- dramatizace pohádek
- nacvičování básní, říkadel, písni, pohybových her
- návštěva lounské knihovny
- sledování divadelních představení v MŠ
- práce s encyklopediemi, leporely, časopisy
- individuální činnosti s dětmi 5-7 letým

Dosažení kompetencí u dětí předškolního věku:

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů)
- ovládat koordinaci ruky a oka a jemnou motoriku (zacházet např. s grafickým materiálem, s tužkou, barvami)
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- sledovat očima zleva doprava
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu a jejich komunikativní funkci
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky
- vědomě využívat všech smyslů
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí

Rozvoj předmatematické gramotnosti

Představení projektu:

Rozvoj předmatematické gramotnosti je důležitý pro všestranný rozvoj dítěte a jeho připravenost k vyučování matematice ve škole.

Na tomto rozvoji se podílí mnoho dílčích schopností a dovedností z oblasti motoriky, zrakového a sluchového vnímání, vnímání času a prostoru, řeči.

Má-li si dítě osvojit matematické dovednosti, nestačí pouze psát číslice či vyjmenovat číselnou řadu. Je třeba, aby dítě pochopilo a upevnilo si základní pojmy, osvojilo si jednodušší dovednosti, na kterých může stavět při řešení obtížnějších úkolů. Zde se vytváří předpoklady ke zvládnutí matematiky ve škole a také kladný vztah k matematice.

Cíle, ke kterým směřujeme

- rozvinutá hrubá a jemná motorika – pohyb, manipulace s předměty
- rozvinutá prostorová orientace – východisko pro geometrii i aritmetiku (orientace v číselných řadách)
- rozvinutá orientace v čase, časové posloupnosti, rozlišení příčiny a následku, předjímání následného kroku
- rozvinutá řeč – porozumění slovům, jejich významu i jejich aktivní používání (pojmy porovnávání, řazení, třídění, množství)
- rozvinuté zrakové vnímání – celek a jeho části, rozlišení detailu, poloh předmětů, obrázků

- rozvinuté sluchové vnímání – vnímání rytmu (ovlivňuje chápání číselných řad)
- schopnost koncentrace na úkol související s krátkodobou pamětí

Vzdělávací nabídka

- manipulativní činnosti spojené s verbálními podněty a budováním pojmů – porovnávání (stejně, méně, více), řazení (nejmenší – větší–největší apod.), třídění (co nepatří do skupiny, podle daných kritérií), množství (číselná řada), tvary (kruh, čtverec, trojúhelník, obdélník)
- činnosti zaměřené na získávání schopnosti orientace v prostoru s verbálními podněty a budováním pojmů (nahore, dole, vpředu, vzadu, první, poslední, prostřední, hned před, hned za, vpravo, vlevo atd.) – na předmětech, obrázcích, na těle, při pobytu venku, prohlížení obrázkových knížek
- činnosti zaměřené na vnímání času, uvědomění si posloupnosti s verbálními podněty a budováním pojmů (nejdříve, později, dny v týdnu, roční období, denní časové úseky – ráno, poledne, večer atd.) – řazení obrázků podle časového sledu, přiřazení činností obvyklých pro roční období, denní časové úseky)
- činnosti zaměřené na zrakové vnímání a paměť – vyhledávání tvaru na pozadí, odlišování shodné a neshodné dvojice lišící se detailem (zraková diferenciacie), skládání obrázků z několika částí, doplňování chybějících částí v obrázku (zraková analýza a syntéza), zapamatování si viděných obrázků (zraková paměť)
- činnosti zaměřené na napodobování rytmu – vyťukávání, vytleskávání, pískání, rytmické nástroje
- činnosti zaměřené na koordinaci oči – ruka: labyrinty, obkreslování podle návodu, proplétání otvorů v podložce tkaničkou
- činnosti zaměřené na rozvoj sluchové pozornosti – slovní kopaná, „Všechno lítá, co peří má“, hledání chyby v textu
- činnosti zaměřené na rozvoj krátkodobé paměti – řazení předmětů podle předchozího slovního pokynu, opakování vyprávěného příběhu, říkadel apod.

Dosažení kompetencí u dětí předškolního věku:

- dobře rozumí instrukcím a běžnému hovoru
- interpretuje pohádku nebo příběh
- definuje význam pojmu
- napodobí rytmus
- vyhledá tvar na pozadí
- odliší shodné a neshodné dvojice lišící se detailem
- poskládá obrázek z několika částí
- pozná viděné obrázky
- ukáže a pojmenuje nahore, dole, vpravo, vlevo, vzadu, vpředu, apod.
- seřadí obrázky podle posloupnosti děje
- začíná se orientovat ve dnech v týdnu
- přiřadí činnosti obvyklé pro roční období
- samostatně ukáže a pojmenuje předměty spojené s pojmy – stejně, méně, více
- seřadí a pojmenuje prvky podle velikosti
- pozná, co do skupiny nepatří
- třídí podle kritérií
- určí množství do šesti - má představu o množství
- jmenuje číselnou řadu
- ukáže a pojmenuje tvary – kruh, čtverec, trojúhelník, obdélník

- projevuje zájem o činnosti pracovního typu
- dokáže se soustředit
- projevuje samostatnost a vytrvalost
- vydrží pracovat v klidu

Rozvoj Digitální pregramotnosti

V rámci předškolního vzdělávání jsou budovány základy klíčových kompetencí. Přiměřeně věku lze tedy vytvářet také základy a předpoklady pozdějšího rozvoje digitální gramotnosti (tyto předpoklady označujeme jako digitální pregramotnost). Předškolní vzdělávání umožňuje tzv. receptivní (pasivní) rozvíjení počáteční digitální kompetence.

Vzdělávání v mateřské škole ale může k položení elementárních základů vědomostí, dovedností, návyků, postojů a hodnot významně přispět a tím pomoci předškolním dětem zvládnout jejich budoucí roli žáka. Digitální pregramotnost lze u předškolních dětí rozvíjet ve dvou rovinách:

1. digitální technologie mohou být cílem vzdělávání,
2. digitální technologie mohou být prostředkem ke vzdělávání.

Obě tyto roviny se mohou při činnostech u předškolních dětí prolínat, protože se týkají jak spontánních, tak řízených aktivit

Děti předškolního věku se mohou s digitálními technologiemi postupně seznamovat, zjišťovat, k čemu slouží, jaký mají účel, komu pomáhají a k čemu. Dětem je možné poskytnout základní informace a pomoci jim reflektovat jejich praktické zkušenosti. Praktickou zkušeností může být použití pomůcek a přístrojů běžně spojených se životem v dnešní společnosti (např. mobilní telefon, tiskárna, digitální fotoaparát) nebo speciálních pomůcek rozvíjejících kompetence k učení, řešení problémů a činností (Bee bot, výukové programy apod). Vše s důrazem na bezpečnost při používání digitálních technologií. Digitální technologie lze zařazovat v mateřské škole v průběhu celého dne, prolínají se všemi vzdělávacími oblastmi. Děti již v útlém věku projevují zvědavost a výrazný spontánní zájem, což lze při rozvíjení digitální pregramotnosti využít. Přitom by ale měl vyučující respektovat vývojová specifika a individuální zvláštnosti dětí, přihlídnout k prostředí a podmínkám dané mateřské školy, kde působí.

V rámci digitální pregramotnosti je možné budovat základy pro rozvoj všech 6 dílčích oblastí digitální kompetence.

Oblast 1: Informační a datová gramotnost

V této oblasti jde především o práci s digitálními obsahy, jakými jsou různé obrazy, symboly či ikony. Děti mohou nejprve s podporou učitele, ale poté i samy hledat, co je důležité, odhalovat podstatné znaky a vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi. Mohou také formulovat otázky, slově reagovat, rozlišovat některé obrazové symboly (např. ikony) a rozumět jejich významu, porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla. Umí se také vyjádřit, jestli se jim něco líbí, nebo ne a k tomu využít příslušné symboly na bipolární škále – jsou schopné elementárního hodnocení konkrétních digitálních obsahů. Děti tedy mohou pracovat s programy/audio/video materiály určenými pro rozvoj jazyka a řeči (např. zvukové pexeso, pojmenování obrázku, opakování slov, nácvik správné výslovnosti

atd.) či pro rozvoj myšlenkových operací, představivosti a fantazie (např. vyhledávání na základě barvy, velikosti, tvaru, zvuku, určení větší – menší, řazení obrázků podle časové osy apod.).

Oblast 2: Komunikace a kolaborace

V této oblasti jde především o využívání zařízení, se kterými se běžně setkávají (počítač, audiovizuální technika, telefon atp.), ke komunikaci s jinou osobou. Spolupráce skupiny dětí či třídy na společném úkolu se v mateřské škole podporuje i bez digitálních technologií, v závislosti na odpovídajícím vybavení MŠ, vhodném kontextu a schopnostech a dovednostech dětí lze tyto činnosti realizovat i s jejich využitím. Podobně je to s oblastí etikety – v obecné rovině lze učit běžné etikety, zdvořilosti, přistupování k druhým bez předsudků a s úctou k jejich osobě v kontextu běžného života; poznávání nevhodného chování a odmítání se na něm podílet. Na to je pak možné navázat základními poznatky o obecných zásadách autorství, plagiátorství, nedovolených kopiích apod. S dětmi lze vytvořit papírovou verzi sociální sítě, děti mohou na svoji nástěnku „nasdílet“ svoje zážitky, např. z prázdnin či kroužků, rodinného života. Děti si mohou prostřednictvím digitálních technologií vytvářet i základy k budoucím dovednostem (např. občanským) v rámci sociální a personální kompetence. Lze si představit různé druhy zjednodušených voleb či hlasování, kterými by děti mohly ovlivňovat život (např. výzdobu ve svém sociálním prostředí).

Oblast 3: Tvorba digitálního obsahu

Děti mohou zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy i s využitím digitálních technologií tam, kde je to vhodné a dostupné (např. malování pomocí interaktivní tabule). V závislosti na individuálních zvláštnostech mohou být děti schopné spolupracovat na vytváření digitálního obsahu – zachycení aktivit (fotografie), koláže fotografií, nahrávání hlasového komentáře. Mohou pracovat se vzdělávacími aplikacemi, v nichž se dotváří či mění nějaký obsah (malování, skládačky apod.), v úvahu přichází také práce s mapou, doplňování symbolů, dopr. značek, spojení objektů na ploše či v prostoru, elektronický pracovní list a vypracování zadané učební úlohy. Jednou z oblastí této digitální kompetence je i programování. U dětí lze rozvíjet tvorbu a chápání algoritmů, které jsou základem budoucí schopnosti programovat. Lze realizovat aktivity řízené jednoduchým algoritmem, které vedou k navržení algoritmu pro jinou jednoduchou činnost (např. použití toalety + mytí rukou). V rámci hry s programovatelnými hračkami (např. Bee-bot...) se děti mohou naučit postup, jak s nimi manipulovat.

Oblast 4: Bezpečnost

O této oblasti je možné uvažovat v souvislosti s ochranou zařízení, ochranou sebe sama (osobních údajů, zdraví a pohody) a životního prostředí. Jde o plánování témat rozvíjejících dovednosti chovat se bezpečně v různých prostředích, tedy i v digitálním prostředí. Např. jak chovat se při setkání s neznámými lidmi, odmítat nevhodné chování i komunikaci, která je dětem nepříjemná apod. Dále vytvářet u dětí elementární základy bezpečné práce s digitální technikou (nevhodnost dlouhého dívání se do obrazovek, spaní s telefonem, tabletem apod.). Především je třeba zdůraznit zásady práce s přístrojem zapojeným k elektřině, věnovat dostatek času pro upevnění poznatků a povědomí o důležitosti zásad požadované práce s digitálními technologiemi a vysvětlení významu jejich dodržování. Neméně důležité je také dbát na ergonomické požadavky při práci – v případě použití tabletu či PC jde například o dodržení daného časového limitu, držení těla, správný úchop myši či vzdálenost od obrazovky při práci s telefonem, tabletem, počítačem. Děti by měly také vědět kde, koho a jakým

způsobem mohou požádat o pomoc (integrované záchranné složky). Co se týče ochrany životního prostředí, lze využít výukových programů přizpůsobených věku dítěte, vézt děti k šetrnému zacházení, získání povědomí o ekologických aspektech využívání digitálních technologií, poučení o třídění odpadu, sběrných místech pro zařízení využívající digitální technologie/baterie atd.

Oblast 5: Řešení problémů

V omezené míře lze rozvíjet i digitální kompetenci týkající se řešení problémů. Děti v předškolním věku ještě nejsou schopné samostatně řešit technické problémy, ale mají si být vědomy toho, že mají dát vědět dospělému, že něco není v pořádku. Děti je možné informovat o modelových problémech, o možnostech řešení, žádosti o radu, vysvětlení, o tom, kde, jak a proč lze za pomoci digitálních technologií problémy řešit, na koho je možné se obrátit. V případě dětí se SVP je možné s dětmi vybrat vhodné zařízení, jeho velikost a komponenty, vhodné programy a učit je vyjadřovat své potřeby pro plnění zadaného úkolu či optimální využití techniky – často jako kompenzační pomůcky. Kreativní využití digitálních technologií je možné například k zatraktivnění aktivit, ale pro děti v předškolním věku jsou pouze alternativou k jiným aktivitám, např. v oblasti výtvarných, hudebních, pohybových a dalších činností. Jako v jiných oblastech lze rozvíjet schopnost reflexe a sebereflexe a vést k uvědomění si svých limitů pro práci nejen s digitálními technologiemi. Děti například dokážou rozpoznat, zda umí dané zařízení/hru/výukový program (hardware/software) spustit/užívat/vypnout.

Oblast 6: Technologické kompetence

Děti mají povědomí o technickém prostředí současné společnosti i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek ve svém okolí. Mohly by být schopné rozpoznat základní části počítače, tablet, telefon (pojmenovat, popsat jednotlivé části hardwaru, jednoduše vysvětlit účel a funkci základních částí) a vědět, že uvnitř jsou programy = software (pojmenovat právě vnímaný software). Ví, že lze podat zprávu písemnou formou nebo zaslat např. naskenovaný obrázek. Vědí, že škola komunikuje s rodiči prostřednictvím e-mailu, telefonu, že MŠ má webovou stránku apod. Děti vědí, že existují i další technologie (zapojení dostupných pomůcek a technologií do výuky), popř. je mohou mít doma (např. virtuální realita, drony). V prostředí MŠ není možné rozvíjet oblast počítačových sítí a systémů.

Digitální kompetence	Očekávané výstupy v předškolním vzdělávání:	Konkretizované očekávané výstupy
Osobní bezpečí a bezpečnost v digitálním prostředí Ochrana zdraví	Chová se přiměřeně bezpečně v běžných situacích a získává povědomí o chování v digitálním světě.	dodržuje pravidla her a činností podílí se na vytváření společných pravidel chování ve třídě a běžných situacích, dodržuje je
	Odmítá nežádoucí chování a brání se mu a jeho důsledkům v rámci svých možností.	rozlíší správné a nesprávné chování odmítne nežádoucí projevy chování druhých ve vztahu k sobě i ostatním
	Má povědomí o tom, kam se v případě nutnosti obrátit o pomoc.	spolupracuje s dětmi ve dvojici nebo ve skupině
	Seznamuje se se svými limity při poznávání a využívání digitálních technologií.	seznamuje se s přínosy i riziky digitálních technologií včetně internetu
	Řeší problémové situace v mezích svých možností	řeší problémové situace samo, požádá o pomoc nebo o radu druhé dítě, učitele
Právní normy v digitálním prostředí Etika v digitálním prostředí	Dodržuje pravidla her a jiných činností, hraje férově, utváří si základní předstvy o pravidlech chování a společenských normách a podle této představy se chová (v souladu se svými možnostmi).	dodržuje pravidla her a činností
Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií	Má povědomí o významu digitálních technologií v každodenním životě člověka.	uvede příklady digitálních technologií využívaných v domácnosti hledá příklady, kdy digitální technologie usnadňují život člověku rozpozná různá povolání a jak využívají technologie

Každodenní život s technologiemi	Seznamuje se s možnostmi využívání digitálních technologií v rodině a ve škole.	uvede příklad, jak pomocí technologií mohou lidé komunikovat
		pozoruje svět kolem sebe s využitím digitálních technologií

Inspirace:

- projekt Ahoj kotě (online)
- publikace ON-LINE ZOO (PDF)
- ovce.sk (videa)
- TIO (PDF)
- Kuřátko Čiky (PDF)
- SWICH z říše za monitorem a Herní závisláci (kniha)
- Digitální kompetence pro všechny: metodická příručka pro předškolní a primární vzdělávání

7 Systém evaluace

7.1 Oblasti autoevaluace

Co budeme v průběhu školního roku vyhodnocovat:
soulad ŠVP s RVP PV
individuální vývoj každého dítěte
pedagogické vedení dětí
vhodnost psychosociálních podmínek prostředí školy, třídy a režimu dne
materiální zázemí a podmínky mateřské školy
spoluúčast rodičů
spolupráce se ZŠ
spolupráce s ost. subjekty
řízení školy
úroveň výsledků práce školy

- soulad ŠVP PV se zásadami stanovenými v RVP PV. Po uplynutí doby platnosti vyhodnocujeme ŠVP, na základě získaných podkladů, z hlediska:
- kvalita zpracování ŠVP PV (originalitu, koncepční záměr, vhodnost vzhledem k podmínkám, pojetí a zpracování vzdělávacího obsahu, formální a obsahové zpracování, otevřenost ŠVP....)
- podmínky ke vzdělávání (věcné, životosprávné, psychosociální, organizace chodu MŠ, řízení MŠ, pers. a ped. zajištění, spoluúčast rodičů), kdy hodnotíme předpoklady, okolnosti situace
- průběh vzdělávání, kdy hodnotíme práci pedagogů, jejich ped. styl, metody, formy a vzdělávací nabídku
- výsledky vzdělávání, kdy hodnotíme individuální vzdělávací pokroky dětí a úroveň výsledků práce školy vzhledem k podmínkám a ekonomickým zdrojům

7.2 Prostředky autoevaluace

Metody hodnocení, prostředky evaluace

Prostředky evaluace:	Metody hodnocení:
Sledování a vyhodnocování funkčnosti ŠVP vzhledem k zaměstnancům a dětem	rozhovory, konzultace, pedagogické rady
průběžné vyhodnocování ŠVP vzhledem k požadavkům RVP	diskuse, pedagogické rady
kontrolní a hospitační činnost, zápisy do archů „Záznam o hospitaci	hospitace, pohospitační rozbor, pozorování

sledování a hodnocení kvality práce pedagogických zaměstnanců	analýza třídní i školní dokumentace
sledování a hodnocení kvality práce provozního zaměstnance	pozorování, kontrola
průběžné hodnocení vzdělávacího procesu školy vzhledem k plánovanému záměru školy	dotazník
závěrečné pololetní a roční hodnocení – porovnání průběhu a výsledků vzdělávání se vzdělávacími cíli RVP a ŠVP	rozbor, rozhovor
sledování spolupráce školy s ostatními institucemi a odborníky	rozbor mediálních ohlasů
kontroly dodržování vnitřních norem školy, pracovního a organizačního řádu školy a plnění pracovní náplně	porovnávání výsledků s plánovanými cíli
kontroly vedení třídní a jiné svěřené dokumentace	analýza vlastní pedagogické i řídicí práce

7.3 Časový plán a odpovědnosti

Co budeme v průběhu školního roku vyhodnocovat:	Jaké nástroje k vyhodnocování použijeme:	Jak často budeme vyhodnocovat:	Kdo za vyhodnocení zodpovídá:
soulad ŠVP s RVP PV	při přípravě tématu týdne	1x týdně	učitelky MŠ
individuální vývoj každého dítěte	portfólio dítěte	2x ročně	učitelky MŠ
	poznatky z konzultací s rodiči	dle potřeby	učitelky MŠ
pedagogické vedení dětí	dotazníky pro učitele	1x ročně	
vhodnost psychosociálních podmínek prostředí školy, třídy a režimu dne	dotazník pro rodiče a učitele	1x ročně	učitelky MŠ
materiální zázemí a podmínky mateřské školy	dotazník pro rodiče a učitele	1x ročně	ředitelka MŠ
spoluúčast rodičů	fotografie z jednotlivých akcí	dle potřeby	učitelky MŠ
spolupráce se ZŠ	plán akcí školy	1x ročně	učitelky MŠ
spolupráce s ost. subjekty	plán akcí školy	1x ročně	ředitelka MŠ
řízení školy	pedagogické rady a provozní porady	4x ročně	ředitelka MŠ
úroveň výsledků práce škol	výroční zpráva	1x ročně	ředitelka MŠ

7.4 Cíle a pravidla

Cílem evaluace je dítě, jeho osobnostní rozvoj a spokojený citový život v mateřské škole. Je to proces, který je realizován systematicky, podle předem připraveného plánu, vyhodnocování je monitorování a sledování kvality podmínek, jejich vývoj a změny.

Základem této strategie jsou charakteristiky jednotlivých oblastí, které chceme vyhodnocovat a ze kterých budeme získávat poznatky o rozvoji dítěte, sociálního prostředí i prostředí a podmínek školy a jejím dalším rozvoji.

Z těchto charakteristik pak dále vyvozujeme naplňování požadavků na úspěšný rozvoj dítěte, jeho osobnosti, jeho vědomostí, schopností a dovedností.

Evaluace má přinést informace, na jejichž základě lze učinit kroky ke zlepšení.

Podmínky ke vzdělávání

Cíle: podmínky ke vzdělávání demografické (naplněnost školy bezpečnostní a hygienické prostory, nábytek), ekonomické (projekty, sponzoring), materiální (pomůcky), personální (kvalifikovanost, odbornost, profesionalita), podmínky ke vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a pro vzdělávání žáků mimořádně nadaných.

Kritéria: naplněnost školy, zájem o školu, vliv personálních podmínek na kvalitu vzdělávání, tvorba a kvalita podmínek pro vzdělávání, funkčnost a estetická úroveň budov, učeben, vybavenost školy pro možnost účinně a moderně vyučovat – tzn. didaktická úroveň vybavení pomůckami, technikou, studijním materiálem, efektivita využívání finančních zdrojů pro další rozvoj školy, zabezpečování nadstandardních zdrojů (mj. účast v projektech), nabídka pomůcek pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami a pro děti mimořádně nadané.

Průběh vzdělávání

Cíle: soulad ŠVP s RVP PV, hodnocení TVP, hodnocení témat a integrovaných bloků, naplňování výchovných a vzdělávacích záměrů ŠVP.

Kritéria: účelnost použití výchovně vzdělávacích metod vzhledem k cíli a tématu, porovnání a vyhodnocení ŠVP vzhledem k požadavkům RVP PV, porovnání a vyhodnocení TVP vzhledem k požadavkům RVP PV, individuální přístup k dětem, efektivita využívání pomůcek a didaktické techniky, prostor pro individuální nebo skupinové aktivity, uplatnění kooperativního a prožitkového učení, vyváženost spontánních a řízených činností, uplatnění nových poznatků získaných samostudiem a prostřednictvím dalšího vzdělávání, průběžná motivace dětí, dodržování pravidel třídy.

Výsledky vzdělávání

Cíle: výsledky vzdělávání s ohledem na individuální možnosti dětí a ve všech vzdělávacích oblastech.

Kritéria: dosahování očekávaných výstupů integrovaných bloků podle ŠVP, stupeň podpory dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, popřípadě dětí mimořádně nadaných.

Spolupráce s rodiči, vzájemné vztahy

Cíle: zajištění přístupu k informacím a jejich přenos, využívání rodičovské iniciativy, spolupráce s rodiči a dalšími osobami, vztahy školy se zřizovatelem, klima školy, zohlednění individuálních potřeb dětí.

Kritéria: přístup pracovníků školy a rodičů k potřebným informacím prostřednictvím nástěnek, webových stránek, získávání informací od rodičů prostřednictvím anket, úroveň spolupráce se zřizovatelem, kvalita spolupráce školy s rodiči, využití námětů a připomínek rodičů, umožnění účasti rodičů na a přípravách a realizacích akcí školy, úroveň spolupráce školy s odbornými pracovišti – pedagogicko-psychologická poradna, existence pocitu sounáležitosti a hrdosti na školu, existence zřetelně přívětivého prostředí, existence důvěry dětí (i rodičů) k učitelům a vedení školy.

Řízení školy

Cíle: kvalita řízení, plánování řídicích činností, efektivita organizace školy, zajištění DVPP, samostudium, systém vedení pedagogických pracovníků, kontrolní systém, dokument – vize a mise školy, dokument – školní řád.

Kritéria: realizovatelnost koncepčních záměrů, míra spoluúčasti pracovníků školy na činnostech spojených s řízením školy, účinnost organizační struktury ve vztahu k řízení školy, kvalita a efektivita školního řádu, vztah systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků k dalšímu rozvoji školy a k realizovanému vzdělávacímu programu, systém dalšího vzdělávání a samostudia ve vazbě na potřeby školy, zajištění metodické pomoci asistentům pedagoga, kvalita kontroly a hodnocení výsledků vzdělávání (dětí), kvalita kontroly a hodnocení průběhu vzdělávání (učitelé), kvalita kontroly provozu.

Úroveň výsledků práce školy

Cíle: kvalita výsledků vzdělávání, prezentace školy, spolupráce s partnery, organizace akcí školy – vystoupení, přehlídek, výstav..., dokument – výroční zpráva

Kritéria: zřetelnost zkvalitňování výsledků vzdělávání, propojení zpětné vazby s dalším rozvojem školy, prezentace školy na veřejnosti a odezva, zapojení školy do vzdělávacích projektů a aktivit, organizace vystoupení dětí, účast dětí na soutěžích, účast dětí a rodičů na různých akcích školy, kvalita hodnotící zprávy.